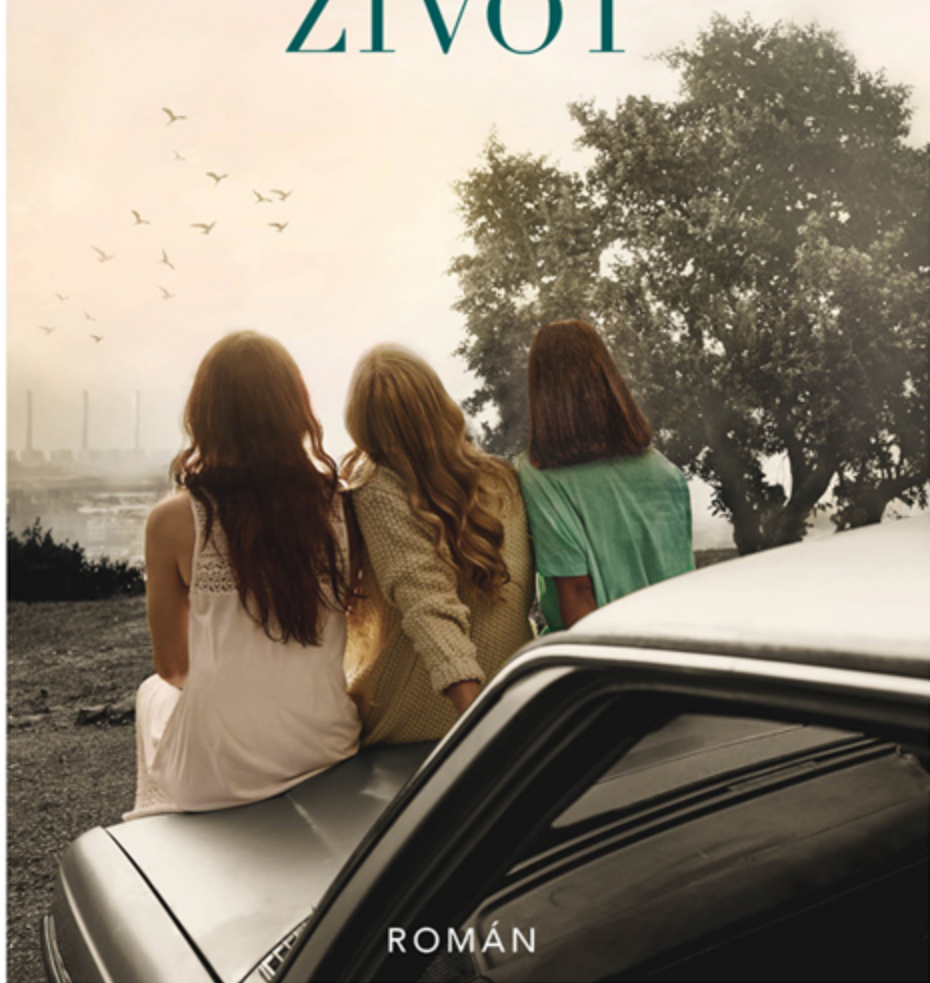

KATHARINA FUCHS

NÁŠ DRAHOCENNÝ ŽIVOT

ROMÁN

NÁŠ
DRAHOCENNÝ
ŽIVOT

© Katharina Fuchs 2021;
published in arrangement with Michael Gaeb Literary Agency, Berlin

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Radmila Klásková, 2024
Cover © Sabine Kwauka, 2024
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5069-6 (pdf)

KATHARINA FUCHS

NÁŠ
DRAHOCENNÝ
ŽIVOT

přeložila Radmila Klásková

Právo není vždy spravedlivé.
Pokud se z práva stane bezpráví,
z odporu se stává povinnost.

Bertolt Brecht (1898–1956)

Říká se, že čas všechno změní, ve skutečnosti to ale
musíte změnit sami.

Andy Warhol (1928–1987)

PRVNÍ KNIHA

Mainheim 27. dubna 1972

* CARO

„Koukej, už zase to dělá!“

Minka kývla směrem k hubenému chlapci, který si zrovna přes hlavu přetahoval kapuci modré bundy. Bylo výjimečně vlahé jarní poledne a mladé listí stromů a keřů v teplém slunečním světle zářilo.

Po cestě ze školy je nejprve sledoval, pak se ale najednou objevil před nimi. Guy Meyfahrt sklonil hlavu, rozběhl se, roztáhl paže a po hlavě elegantně skočil do houští na kraji cesty. Pak se s šrámem táhnoucím se přes lícní kosti a rameny pokrytými listy, větvičkami a červenými bobulemi znovu vynořil. V obličeji celý zářil.

„Vůbec si ho nevšímej!“ zašeptala Minka a pokračovala v chůzi.

Chlapec je ale doběhl a stáhl si kapuci. Tmavé husté vlasy mu trčely do všech stran. Díval se na ně svýma zářícíma zlatohnědýma očima. Bez dechu s nimi vyrovnal krok a zeptal se: „Jakej jsem byl?“

Minka nezareagovala, Caro pokrčila rameny. Nechtěla dát spolužákovi najevo, že na ni udělal dojem, nechtěla, aby si on a její nejlepší kamarádka všimli, jak moc se jí líbí.

„Zajímalo by vás, jak vypadá mrtvola, když ji vyloví z vody?“

Minka zpomalila. „Odkud bys něco takového mohl vědět?“

Děsivé věci byly její specialita. Podle ní nebylo v knihách, a především v její sbírce rozhlasových her na gramofonových deskách, nikdy dost hrůzy a nadpřirozena.

„Vím to, protože v našem bazénu v Saigonu několik dní plaval mrtvej chlap. Chceš vědět, jak vypadá někdo, kdo je týden ponořený ve vodě?“

„Tak dlouho? Proč jste ho nevytáhli dřív?“ zeptala se Minka nezaжатě.

Většinu jeho děsivých historek už znaly a věděly, že je synem generála jihovietnamské armády bojující proti komunistickému severu.

„Protože jsme byli pod palbou. Příslušníci Vietkongu by nás rozstříleli jako řešeto, hned jak bychom otevřeli dveře.“

Když žádná z dívek neodpovídala, zeptal se: „Půjдете odpoledne na koupaliště?“

Minka zvedla hlavu a nakrčila nos. „To ti tak řeknu!“

Pokračovaly v chůzi, Guy se ale nevzdával, poskakoval vedle nich sem a tam, jako by měl nohy z gumy. K příliš krátkým manšestrovým kalhotám měl připevněnou lemovku, kterou si při skoku do houští napůl strhl. Teď si ji přišlápl, ozvalo se trhnutí a lemovka se utrhla úplně. Rychle se sehnul a schoval si ji do tašky.

„Mohli bychom soutěžit v potápění, skákat šipku ze startovních bloků nebo z jedničky, nebo dokonce salta z trojky jako loni!“ otočil se směrem ke Caro.

Caro cítila, že rudne, a plna rozpaků přemýšlela, co má odpovědět. Na koupališti, které se nacházelo jen sto metrů od domu jejích rodičů, byla denně. Někdy dokonce vícekrát denně. A skákání šipek a závodů v potápění se nikdy nemohla nabažit. V přítomnosti svojí kamarádky Minky se ale s Guyem domluvit nemohla, protože ta kontakt s chlapcem z Vietnamu neschvalovala. A co Minka Schönwetterová odsuzovala, to se respektovalo. Přece jen byla dcerou starosty.

„Můžu tam chodit, jen když má voda víc než devatenáct stupňů!“ řekla Caro a šalamounsky tak na jeho otázku přímo neodpověděla.

Okamžitě pochopil.

Na koupališti zahájili sezónu před třemi dny. Už včera měla voda dvacet stupňů. Každý den teplotu napsali na modrý karton podobný parkovacím hodinám a vyvěsili ji nad kasu. Někdy upřesňoval

správce bazénu pan Knüppel teplotu i během dne. Její odpověď tedy znamenala: zhruba ve tři hodiny se objeví u skokanského prkna. Hned jak se s rodinou naobědvá a napíše pár domácích úkolů.

„Okeydokey!“ odpověděl Guy.

Caro uslyšela zakvákání a trhla sebou. Všichni tři se sklonili a udiveně zírali na krásně zbarveného samečka ropuchy u jejích nohou, který nafukoval svůj modře pableskující rezonanční měchýřek a pokoušel se zpěvem přilákat samičku.

„Podívejte se na ni!“

„A tam vpředu je další!“

„A tam!“

„Jsou úplně všude!“

Vyasfaltovaná cesta byla posetá dobře maskovanými olivově hnědými tělíčky. Některé samičky nesly na zádech další malé žabíčky a natahovaly nožky s překvapujícím odhodláním. Kvákání bylo tak pronikavé, že se děti divily, že si obojživelníků nevšimly dříve. I když některá zvířata jen seděla a vydávala kovově znějící skřehotání, zdálo se, že se všichni jako jeden celek pohybují jedním směrem. Stovky, možná tisíce obojživelníků hledaly místo, kde by se mohli rozmnožit. Neskákali, nýbrž se plazili, lezli, pomalu, ale cílevědomě zleva doprava.

„Myslela jsem si, že se přesunují jen v noci,“ řekla Caro.

„To je přece jasný, kam se chtějí dostat! K rybníku!“ vysvětlila Minka svým typicky poučujícím tónem, který Caro někdy připadal až přehnaný. „Tahle strana je úplně bez vody.“

Všichni tři se na sebe podívali a najednou jim bylo jasné, co to znamená: městský rybník se nacházel na druhé straně zeleného porostu, kterým už půl roku vedla nová cesta, Hessendamm. Spojovala východní a západní část maloměsta a osobní automobily po ní mohly projíždět nerušeně, bez semaforů a přechodů pro chodce. Kvůli tomu byl postaven podchod. A auta tam samozřejmě jezdila rychleji, než měla. Bez dalších slov si děti začaly razit cestu novou výsadbou nenáročných tmavých tují a obyčejných kalin, aby se

dostaly co nejrychleji k vyvýšenému náspu. Nevšímali si větviček, které se před nimi vynořovaly, šlehaly je do obličejů a škrábaly jim kůži. Sledovali jen mulčovací kůrou pokrytou zem a dávali pozor, aby nešlapali na ropuchy. Když Minka paží narazila do jedné z větví, pronikavě vykřikla.

Ještě před rokem a půl se v srdci malého městečka rozkládaly podél břehů potoka nedotčené louky překypující životem. V mechem porostlých kmenech korkových dubů hnízдили skorci vodní s bílými bříšky a okrově zbarvení rákosníci. Pod olšemi a světlými smutečnými vrbami tancovaly ve vysoké divoké trávě modře zářící vážky. Mezi fialovými zvonky a medvědím česnekem objevily děti dokonce šedohnědé ještěrky a břidlicově šedé užovky. Připadaly jim roztomilé, jak se tak vyhřívaly na slunci, že se jich dokonce pokoušely dotknout, a nikdy by je nenapadlo, že by je malí hadi mohli uštknout. Krátce před loňskou zimou byl projekt Hessendammu dokončen, stromy pokáceny, tok potoka uměle upraven, řečiště vybetonováno a louky byly odstříhnuty od vody. Byl to mamutí projekt, který byl realizován v rekordním čase. Ze spousty starých stromů zůstal stát jen dvě stě padesát let starý dub.

Zvuk, který vydávala projíždějící auta, nevěstil nic dobrého. „Plesk-plesk“, ozývalo se zpod pneumatik valících se přes tělíchka ropuch. Děti konečně vystoupaly na násep táhnoucí se podél Hessendammu. Bez dechu se zastavili, udýchaně se naklonili dopředu, Caro padla na kolena. Silnice byla pokryta rozjetými tělíčky žab, ze kterých vyhřezávaly vnitřnosti. Mezi nimi se plazili poslední přeživší, někteří se dostali až skoro na druhou stranu a blížili se ke svému cíli – smaragdově zelenému rybníku porostlému okřehkem.

První zareagoval Guy. S hlasitým křikem skočil doprostřed silnice a roztáhl paže. „Stát! Vy vrazi!“

Žlutý Opel Kadett řítící se na něj plnou rychlostí přejel do protisměru, objel ho a zatroubil. Řidič divoce gestikuloval. Přijíždějící autobus Volkswagen musel ostře zabrzdit a taky zatroubil.

„Guyi, co to děláš?! Chceš se zabít?“ zaskřehotala Caro. S odstupem byl ale přesně tohle moment, kdy její desetileté srdce začalo bít pro něj.

Pak už viděla, jak Minka bez dlouhého přemýšlení přebíhá silnici a taky rozpažuje ruce. Teď už byl průjezdný jen prostřední pruh, kterým mezi nimi projelo malé auto. Caro sebrala odvahu a mezeru uzavřela. Další auto se skřípěním pneumatik zastavilo. Tři děti zatarasily celou šířku vozovky, auta musela zastavovat a rychle se tvořila zácpa. Řidiči vystupovali, někteří zuřili a křičeli na ně, jestli se nezbláznili, že je to hrozná drzost. Nafoukaní spratci!

O kus dál zastavil Volkswagen Brouk, vystoupila z něj hubená žena v tričku, kozačkách a minisukni a spěchala k nim, až jí dlouhé vlasy vlály. Gabriele Narrtenová, jejich třídní učitelka.

„Děti, co to tady provádíte?“ zeptala se. „Mohlo by vás srazit auto!“

„Zachraňujeme žáby,“ řekla Caro a ukázala na mrtvá zvířata, mezi kterými se plazily směrem k rybníku stovky jejich druhů.

Až v tom okamžiku si Gabriele Narrtenová všimla žab a dala si ruku před pusou. „To je hrozné!“

A měli spojení. Jejich nové třídní učitelce bylo kolem pětadvaceti let, vyprávěla jim o studentských protestech a obsazování domů, byla zastánkyní neautoritativní výchovy, přikládala velkou váhu názorným hodinám přírodovědy a ráda jim obětovala i nudné hodiny vlastivědy.

Kolona se prodlužovala, řidiči troubili a spouštěli okýnka. Někteří vystupovali, aby se podívali, co se děje.

„Počkejte chvíli!“ křikla slečna Narrtenová.

Běžela zpátky k autu a vrátila se se štosem čtvrtek papíru A4 a tlustých fixů.

„Tady.“ Rozdělila mezi ně čtvrtky. „Napište na ně něco... Pozor, ropuchy... nebo Zachraňte žáby... žáby zní možná trochu líp.“

„Pozor! Žáby na vozovce,“ navrhla Caro.

„Zabraňte umírání žab!“ řekla Minka.

„To je dobrý!“ přisvědčili Guy a slečna Narrtenová. Rychle čtvrtky popsali a zvedli je do vzduchu. Slečna Narrtenová s Minkou obcházely auta a přesvědčovaly řidiče, aby se otočili a místo objeli.

„Jsou to přece jenom ropuchy!“ mumlali někteří řidiči s pohledem přilepeným na dlouhých nohách učitelky, ale postupně se všichni začali otáčet. Majitel drogerie a lékárník se dokonce nabídl, že svými auty zahradí cestu tak, aby uprostřed vznikl padesát metrů široký pruh a žáby mohly nerušeně projít na druhou stranu. Aby to šlo rychleji, začal Guy brát žáby do ruky a na druhou stranu vozovky je přenášet. Caro ho následovala. Líbil se jí dotek světlého hladkého žabího břicha na dlani, cítila tlukot srdce v těle šedozelelého obojživelníka, dívala se do štěrbin jejích zornic a skoro litovala, že zvíře musí tak rychle pustit z ruky. Bála se dotknout jen těch, které seděly jedna na druhé. Toho se zhostili Guy s Minkou. Jejich učitelka měla ještě jeden pragmatický nápad a přinesla z auta dvě prázdné dřevěné bedny s nápisem „Vin de Languedoc“. Už třídě párkrát vyprávěla o svých dovolených ve Francii, měla mušle z Bretaně a z Camargue si přivezla prázdné ulity a perlička. A očividně taky víno. Začali pokládat ropuchy opatrně do krabice. Mohli jich tak přenést najednou víc, což akci značně zrychlilo.

„Kolik ještě?“ zeptal se Guy. „Myslím, že už jich moc nezbyvá.“

Opravdu už byli s prací skoro hotoví. Většina žab možná vyrazila v noci a přešla silnici v době, kdy nebyl provoz tak hustý. Ta myšlenka jim byla útěchou. Když už se žádné další žáby neobjevovaly, pomocníci cestu opět zprůjezdnil.

„Jste odvážní,“ pochválila je slečna Narrtenová, usmála se a odhalila tak své rovné zdravé zuby. „Mnozí by prošli bez povšimnutí kolem. Vidíte, jak lhostejní lidé jsou.“ Ukázala směrem k autům, která znovu začala projíždět po Hessendammu. „Jsou zabezdění, mají klapky na očích a vůbec si neuvědomují, že příroda si zaslouží ochranu a musíme si jí vážit.“

„Doufám, že můj otec to uvidí stejně,“ řekla Minka a její hlas zněl při pomýšlení na návrat domů nezvykle zkrotle.

„Určitě,“ pokoušela se jí učitelka dodat odvalu. „Stůj si za svými činy, Minko, a věř si!“

„To se lehko řekne.“ Minka se slabě usmála.

Slečna Narrtenová na ně zamávala a nastoupila do auta.

„U nás se říká, že ropucha je strýček boha nebes,“ zamumlal Guy.

Děvčata se na něj udiveně podívala. Takovou větu ještě nikdy neslyšela, a už vůbec ne od stejně starého chlapce.

Najednou měl naspěch.

„Musím jít!“ křikl směrem k nim. To už sbíhal z protějšího náspu, opřel se o opěradlo lavičky, přehoupl se přes něj a zmizel v houští. Mířil zkratkou k sídlišti. Guy bydlel s matkou v okrove zbarvených obytných domech Cassada ležících ve východní části Mainheimu, které byly nazvané po firmě stejného jména. Caro a Minka na sídliště za normálních okolností nevstročily. Otočily se a bok po boku odcházely. Povídaly si, co právě zažily, a zvažovaly, jestli o tom mají říct rodičům. Caro udivovalo, že zrovna sebejistá Minka byla proti. Kdyby bylo po jejím, řekla by to rodičům okamžitě a byla si celkem jistá, že by se jí od matky dostalo spíše pochvaly než výtky. Slíbila ale kamarádce, že si to celé zatím nechají pro sebe.

Obě bydlely vy východní části maloměsta. Tam, kde dřevěné ploty obklopovaly tisícimetrové pozemky, v jejichž středu se nacházely bílé rodinné domy s velkou garáží pro dvě auta, ve které stála limuzína a osobní vůz. Ve čtvrti postavili taky bazén, rozlehlý sportovní areál a tělocvičnu. Všechno velkoryse zasponzorovala firma Cassada. I dům, ve kterém bydlela Caro s rodiči a sourozenci, patřil Cassadě, protože její otec byl ředitelem celé továrny na čokoládu. Caro bydlela v ulici Schwimmbadstraße a Minka na náměstí Veltena Schönwettera. To bylo pojmenováno po jejím dědečkovi, který byl více než deset let starostou Mainheimu. Dům Minčiny rodiny byl ve vlastnictví města. Jejich zahradu jako jedinou ve čtvrti neobepínal dřevěný, ale pravidelný kovaný plot natřený krémovou barvou.

Když se dívky blížily k vysokému prosklenému průčelí nad vchodem, zpomalily krok. Odtud budila červená střecha obzvlášť velkou pozornost. Minčin otec se rozhodl nechat vybydlený dům na vlastní náklady renovovat a střechu pokrýt nápadnými, tmavě červenými střešními taškami. Samo o sobě si to dost protiřečí, šeptali si potají mnozí obyvatelé Mainheimu: bydlet ve čtvrti U Koupaliště a zároveň mít potřebu demonstrovat svoje rudé přesvědčení.

Na cestě před domem stál černý Opel Admiral.

„Co dělá otec takhle brzo doma?“ zamumlala si Minka pro sebe, pak se ale otočila ke Caro: „Mimochodem, mám dvě nové upírské desky. Drákuľu od Brama Stokera, nezkrácenou verzi. Nechceš si je poslechnout?“

V Caro budily strašidelné příběhy spíše smíšené pocity. Měla ráda mrazení, které jí přecházelo po zádech, a studený pot, který ji poléval, ale jakmile byla ve svém tmavém pokoji sama, stával se děs až příliš intenzivní a někdy končil pořádným panickým záchvatem. Samozřejmě to ale nechtěla přiznat, a tak pomalu přikývla.

„Tak se běž zeptat mamky, jestli dneska můžeš přespát u mě,“ navrhla Minka.

Caro se podívala kamarádce do velkých tmavých očí a pocítila údiv nad tím, jak malou radost z jejího návrhu má, protože většinou neměla času stráveného s Minkou nikdy dost. Nebyla schopná říct, co ji k ní od začátku tak přitahovalo, už v době, kdy spolu začaly chodit do školy. Se svými hnědými vlasy, střapatým účesem, jemně modelovaným nosem a úzkým obličejem byla moc krásná a jméno Schönwetter znali na mainheimské základní škole samozřejmě všichni. Nenosila kárované sukně ani halenky s nabíranými rukávy jako před třemi a půl lety všechny prvačky, ale rozevláté džíny a trička s tkaničkami ve výstřihu a smajlíky na hrudi. Jako by Caro od začátku tušila, že se z Minky vyklube nejdrzejší a neodvážnější holka ve třídě, a to se jí líbilo.

Ze zahrady se ozvalo rozčilené bafání Toxy, boxerky zavřené v kotci. A když Minka zazvonila, přidál se k němu divoký štěkot

jejich bulteriérky Clary. Dveře z neprůhledného skla se otevřely a objevil se obličej Minčina druhého nejstaršího bratra Gola. Současně seběhl po schodech dolů bleskovým tempem sněhově bílý lovecký pes a netrpělivě poskakoval kolem branky do zahrady. Caro znala Minčina psa od štěněte, tehdy s nimi spával v posteli, přesto ale o krok ustoupila, když před sebou uviděla ostré vlčí zuby. Věděla však, že třicetkilová fenka je ve skutečnosti citlivá duše.

„Tady je moje Clarinka,“ zašišlala na psa Minka, a když se ozval bzučák, otevřela branku. Bulteriérka kolem ní tancovala jako u vytržení, nadšená ze shledání, vrtěla kupírovaným ocasem a skákala jim po nohách. Ostrými drápy jim škrábala holeně a kolena tak dlouho, dokud Minka těžké zvíře oběma rukama nezvedla a v náruči nedonesla ke dveřím do domu, jako by to byl nějaký plyšák. Caro tam stála s jednou nohou na cestičce do zahrady, druhou na schodech.

„Přijdeš teda dneska večer?“ zeptala se Minka.

„Ještě ti zavolám!“

Pes najednou zvedl hlavu a začmucha. Minka Claru položila na zem. I obě dívky se podívaly směrem k nebi, otočily se na západ a pohybovaly chřípím, aby opatrně otestovaly vzduch. Dělalaly to tak často. Jemný vítr hnal dešťové mraky na východ a otáčel ve vzduchu růžovými okvětními plátky padajícími na krátce zastřížený trávník předzahrádky, kterou pravidelně udržoval městský zahradník. Ani desetileté dívky, ani bílá fena ale nereagovaly na vůni třešňových květů.

V každém státě, v každé zemi na světě s sebou vítr přináší určité vůně. Na místech ležících blízko moře je to vůně soli a řas nebo divokých růží a keřů ostružin rostoucích podél pobřeží. V Alpách je cítit horský tymián, hořce nebo led z ledovců. Ve stepích se vznáší vůně divokého heřmánku, šalvěje, prérijní trávy a sena, ve velkoměstech většinou pach benzínu a dieselových zplodin.

V hesenském maloměstě Mainheimu ležícím v rýnsko-mohanské nížině na zalesněném úpatí středohorského masivu Taunu byly v posledních desetiletích pouze dvě možnosti: dny, které

voněly sladce, byly dobré. Vůně vznikající při zahřívání a míchání čokoládové hmoty pokrývala maloměsto jako gáza, kterou někdo namočil do kakaa. Tu vůni znal každý a každý na ni měl názor. Mnozí obyvatelé ji milovali, na jiné byla příliš sladká, ale nikdo si nikdy nestěžoval. Děti ji vdechovaly odmalička a spojovaly si její aroma s dárkovými balíčky, které dostávaly na Velikonoce, k Mikuláši nebo k Vánocům. Dospělým zase připomínala pravidelný příjem, sociální služby, vánoční bonusy, blahobyt a hospodářský zázrak. Matkám zase bezplatnou výživu pro kojence v těžkých poválečných časech.

Ale všichni byli zajedno v tom, že dny, kdy to v Mainheimu vonělo po čokoládové hmotě, byly dobré dny. Nastávaly tehdy, kdy téměř nefoukalo nebo vál západní vítr. Suchý východní vítr však na nebe nad městem přiháněl bílý nebo žlutý kouř z vysokých komínů firmy Ruberus. Ve fabrice v sousedním městě Neumainheim se vyráběly barvy, laky a léčiva. Kouř štípal v očích, dráždil sliznice v nosech, ztěžoval dýchání. Síra vysoušela hrdla a u citlivých lidí způsobovala záchvaty kašle. S kousavým chemickým pachem obyvatelé Mainheimu žili rovněž už desetiletí a také jej si někteří zaměstnanci firmy Ruberus spojovali s placenými místy a sociálními jistotami. K velkému štěstí obyvatel Mainheimu patřil východní vítr ve středních zeměpisných šířkách, tedy zhruba mezi čtyřicátým a šedesátým stupněm zeměpisné šířky na severní a jižní polokouli, ke vzácným úkazům. Nikdo, možná kromě Minčina dědečka Veltena Schönwettera, ale netušil, jestli o tomhle někdo při stavbě továrny a obytných sídlišť věděl. Mainheim se nacházel v pásmu, kde foukal převážně západní vítr, a aniž by to jeho obyvatelé věděli, profitovali z poklesů tlaku vzduchu mezi subtropickým vysokým tlakovým pásmem a subpolárním nízkým tlakovým pásmem stejně jako s tím související meridionální cirkulace vzduchu.

Minka se na kamarádku usmála. Caro přikývla. Nebylo potřeba nic říkat. Rozuměly si beze slov. Obě zavřely oči a zhluboka se nadechly se stejným zápallem, jako když se člověk chce ponořit na

dno bazénu. Nasávaly olejovou kakaovou vůni hluboko do každého sklípku průdušek a zadržovaly dech, jako by byly pod vodou. Pak otevřely pusy a zhluboka vydechly. Dneska je dobrý den. Jasně, zemřela spousta ropuch, ale bez jejich zásahu by jich bylo ještě mnohem víc, zachránily život spoustě z nich – a ještě k tomu vzduch voněl po čokoládě. Dobrý den to byl do té doby, dokud z hlubin domu nezaslechly hlučet nahlas puštěný televizor a nevraživý hlas nekřikl: „Zavřete ty dveře! Smrdí to tu!“

Minčín otec.

Caro se pak zpětně sama sebe ptala, jestli tohle byl okamžik, kdy se všechno tak strašně zvrhlo. Čí to byla vina a jestli to stálo za to.

V čokoládovém městečku platila nepsaná dohoda, že vůně vznikající při konšírování čokoládové hmoty se buď ignoruje, nebo chválí. Nikoho by ale nenapadlo označit ji za smrad. A Harald Schönwetter byl dokonce starosta.

„Má blbou náladu!“ zašeptal Golo, vykročil ze dveří a zavřel je za sebou.

„Proč jsi vlastně přišla ze školy tak pozdě? A vůbec, jak to vypadáte?“ zeptal se sestry a její nejlepší kamarádky, kterou dobře znal, protože se u nich objevovala už čtyři roky prakticky denně. Caro se podívala na Minku. Měla na tvářích několik škrábanců a byla dost rozčuchaná. Vlasy měla samý lístek a větvičku, které tam uvízly zřejmě během běhu křovím, a ona sama určitě nevypadala o moc líp. Když se Minka chystala začít vysvětlovat, mávl Golo rukou. „To je vlastně jedno! Dneska hlasuje parlament o konstruktivním vyslovení nedůvěry vládě Willyho Brandta.“

Ani jedna neměla nejmenší tušení, co znamená vyslovení nedůvěry vládě. A co je to *konstruktivní*? Neznělo to ale úplně pozitivně, a dokonce i Caro věděla, že Minčín otec bral všechno, co se týkalo Willyho Brandta, extrémně vážně. Byl členem SPD, socialistickým demokratem skrz naskrz, stejně jako už jeho otec. Brandt byl hrdina, idol, na kterého si nenechal sáhnout, a tento přístup byl pro celou rodinu Schönwetterových svatý.

„Už radši půjdu,“ řekla Caro a najednou měla naspěch. Minčin otec jí tak jako tak nebyl úplně sympatický, protože z něj vyzařovala neochvějná autorita a nikdy směrem k ní nepronesl víc než strohý pozdrav.

„Ahoj!“ křikla za ní Minka. „A nezapomeň se zeptat mamky, jestli u nás můžeš přespat!“

Caro odpověděla, že se zeptá, a už za sebou zavírala zahradní branku. Věděla, že to nechá vyšumět. Drákula a špatně naladěný starosta na ni prostě byli až moc děsu najednou.

Šla ulicí dál, podél dřevěných plotů různých výšek a barev, zabočila doprava, pak ještě jednou doprava a ocitla se před domem rodičů, který ležel navlas ve stejné výšce jako ten starostův, jen v souběžně vedoucí ulici. Hustě zarostlé pozemky spolu sousedily.

Caro stála před na bílo natřeným vstupem do domu. Taký měl prosklené průčelí nad vchodem. Vedle byla extra dlouhá garáž, do které se vedle sebe vešla i tři auta. Takovou ve čtvrti U Koupaliště měl jen jejich dům. Dnes před ní stál otcův bílý mercedes. Divné, pomyslela si. Že by i její otec dneska přišel na oběd domů? Zrovna ve stejný den jako pan Schönwetter? Je to náhoda? Obvykle obědval v kantýně Cassidy.

Když stiskla zvonek, žádné štěkání se neozvalo, což jí bylo každý den líto. Ale pokaždé, když rodiče prosila, aby si pořídili zvíře, zdůrazňovali jí, že jejich rodina je už tak dost početná. Caro vyhopkala po schodech, sundala si aktovku a zeptala se svého druhého nejstaršího bratra Hartmuta, kterému se říkalo Habu, co je k jídlu. Byla druhá nejmladší z pěti dětí.

„Tini udělala havajské tousty,“ řekl. „Kde jsi byla tak dlouho?“

Tini byla jejich šestnáctiletá sestra. Ve skutečnosti se jmenovala Christine, Caro byla zase Carola. Žádnému z dětí se neříkalo rodným jménem. Jenom rodiče se vzájemně oslovovali svými skutečnými jmény.

„Byla jsem ještě chvilku u Minky!“

„A co je tohle?“

Ukázal na její obličej a Caro se podívala do zrcadla na skříni, kolem jehož rámu se vinulo limetkově zelené makramé. Na čele měla pět centimetrů dlouhý, jasně červený škrábanec. Ten si musela přinést z křoví.

„Ale, něco se mi stalo na školním dvoře...“, řekla. Habu už ji ale neposlouchal.

„Caro je tady!“ křikl a seběhl po schodech do sklepa. Očividně na ni všichni s jídlem čekali.

Jak se rodina stále rozrůstala, rozhodli se rodiče přemístit stísněnou kuchyň z úzké protáhlé místnosti v přízemí dolů do toho, čemu říkali suterén. Kdyby chtěli být přesní, byl to prostě sklep. Najali si ale interiérového designéra a ten jim navrhl obrovskou kuchyň s jídelním koutem, skříňkami s dvířky ze žlutého plastu a pracovní deskou do U vyloženou hnědými kachličkami a pultem s vysokými barovými stoličkami, která neměla ve čtvrti U Koupaliště obdoby. Aby suterén přestal připomínat sklep, nechal designér na strop nainstalovat bodová světla, která prostor zaplavovala jasným světlem stejným jako v obchodním domě. Dokonce i Minka jim tu kuchyň záviděla, přitom dům Schönwetterových byl zařízen mnohem moderněji. Přece jen měli koupelnu s oranžovými vestavěnými skříňkami a Minka už jako desetiletá vlastnila dva sedací vaky, jeden z černé a druhý z bílé lakované kůže.

Kolem obrovského osmiúhelníkového stolu obloženého hnědými kachličkami stejně jako pracovní deska sedělo šest členů rodiny na konzolových židlích žluté barvy, s jejichž opěradly se dalo lehce houpat, a čekali, až budou kompletní. Prostor byl plný vůně roztaveného sýra.

„Kdes byla tak dlouho?“ zeptala se Caro matka, která si samozřejmě šrámu na čele okamžitě všimla. Zalhat mámě bylo složitější. Caro ji nikdy nebalamutila, prostě si to nezasloužila.

„U Minky,“ řekla a zrudla. Matka se na ni dvě vteřiny dívala svýma světle modrýma očima a pochopila. Nic ale neřekla, taková už prostě byla. Tini vytáhla z trouby horký plech a obracečkou položila toust na talíř. Jako první tátovi.

Ten se skeptickým pohledem napíchl ananas na vidličku, prohlédl si táhnoucí se žlutá sýrová vlákna a povzdechl si. Hnědé kotlety mu rámovaly kulatý obličej s velkýma očima schovanými za silnými brýlemi. „Jednou přijdu na oběd domů, čekám a čekám – a pak dostanu tohle?“

Máma na něj vrhla varovný pohled a beze slova zakroutila hlavou. Snažila se mu naznačit, aby si nestěžoval a svoji nejstarší dceru pochválil.

„Moc dobrý, Tini,“ řekla schválně vesele. „Dneska ráno jsem si sama říkala, že si musíme zase někdy udělat havajské toasty. Měla jsem na něj opravdu chuť.“

Caro se musela usmát. Podívala se na Fitziho a ten se na ni zašklebil. S nejmladším bratrem a s Tini si rozuměla. Kraťoučké blondaté vlasy zdůrazňovaly jeho úzký obličej s až příliš světlou citlivou kůží, stejnou, jako měla ona a její matka. Nebude to trvat dlouho a všichni se poprvé v tomhle roce spálí. Možná už dneska. Zbytek členů rodiny měl hnědé vlasy, kulatější obličej a byli mnohem méně citliví na slunce.

„Nedokážu si představit, že bych teď jedla něco lepšího,“ pokračovala Annette Sternová s vychvalováním.

Typická máma! Tohle byl její přístup. Jakmile jedno z jejích dětí udělalo cokoliv dobrovolně, spustila se v ní vlna nadšení a pěla chvalozpěvy. Nikdo z rodiny její věty nebral úplně vážně, všichni ale vyrůstali v prostředí neustálé přízně a neslo to ovoce. Někdy dokonce soutěžili, koho matka pochválí jako prvního, nejdůkladněji nebo jako posledního toho dne, a dobrovolně si čistili boty, vynášeli odpadky nebo pomáhali některému ze sourozenců s domácími úkoly. Táta byl s chválou skoupý, místo ní rozdával kapesné a ve zvláštních případech dokonce hodinovou mzdu.

Všichni spojili ruce a otec odříkal modlitbu: „Děkujeme ti, Pane, za pět zdravých dětí, neustále plný stůl a tenhle úžasný toast s ananase, šunkou a sýrem, který připravila moje talentovaná dcera Christine.“

„Philippe!“ zasténala jeho žena. „Přestaň s tím!“

„Á-men,“ řekly sborově děti a s úsměškem se vrhly na toasty.

Na Caro všechno proběhlo moc rychle. O záchraně ropuch neměla mluvit, slíbila to Mince, ale ta věc ji stále trápila. Beze slova vrazila vidličku do roztaveného sýra a nezáživně pozorovala, jak z ananasu z konzervy vytryskla šťáva. Nedostala do sebe ani sousto. Předsevzala si, že se hned po obědě propilíží do tátovy pracovny. V regálech z tmavého tvrdého dřeva se nacházelo dvacet pět svazků encyklopedie Brockhaus. Věděla z paměti, že heslo *ropuchy* najde v jedenáctém svazku mezi *rampouchem* a *rumpálem*. A nová slova bude hledat v osmém mezi *hláskou* a *hlavou*. Tolikrát už si všechny v kůži vázané díly encyklopedie pročetla.

V osmém svazku našla čtyři slova, která jí nešla z hlavy od chvíle, kdy je Golo vyslovil.

Kon-struk-ti-vní hla-so-vá-ní-o-ne-dů-vě-ře.

Po cestě domů si slova v duchu rozdělila na jednotlivé slabiky, opakovala si je, identifikovala předpony a přípony a slova *hlasování* i *nedůvěra* obracela na jazyku. *Konstruktivní* jí ale vůbec nic neříkalo. Samozřejmě věděla, co znamená *nedůvěra*. Nedůvěřovala svým bratrům, hlavně Habuovi, ohledně svého deníku a zápisníku. Schovávala je na různých místech. Deník zavřený přezkou ve skrytém šuplíku v šatní skříni. Do zápisníku psala jen svým vlastním tajným kódem, k jehož vytvoření ji inspirovala četba Arsèna Lupina, a knížečku připevňovala pomocí lepicí pásky na spodní stranu lamelového roštu. Jako kasička na uspořené peníze jí sloužila kazeta zamaskovaná jako kniha, měla ale už delší dobu podezření, že ji někdo z rodiny stejně objevil.

Bratři její podezřívavosti říkali tajnůstkářením – ona tomu říkala zdravá nedůvěra. Význam slova *nedůvěra* v souvislosti se spolkovým

kancleřem Willym Brandtem a slovy *hlasování* a *konstruktivní* jí ale unikal.

„Už jste slyšeli, že parlament dneska hlasuje o vyslovení konstruktivní nedůvěry Willymu Brandtovi?“ zeptala se.

Obličeje členů rodiny se k ní stočily. Talíře už měli skoro všichni prázdné. Tini vstala, aby jim přidala. Zrovna řešili novou automyčku vedle čerpací stanice Esso. Otec se domníval, že mu kartáče poškřábají lak na mercedesu a že by se měl raději umývat ručně. Zrovna svým synům za umytí sliboval tučné kapesné, když se v půlce věty zarazil a podíval se na Caro.

„Typická Caro-otázka!“ řekl Habu. „Ta to určitě pochytila u Schönwetterových.“

„Ta stojí ve stáji a bučí!“ pokárala ho matka.

„Caro,“ opravil se Habu.

„No, dokážu si živě představit, jak to Schönwettera žere!“ řekl Stern a požitkářsky se opřel do židle, jejíž opěradlo se pod jeho vahou prohnulo do té míry, že děti na okamžik zadržely dech v obavě, že ocelová kostra židle pod vahou jeho masitého těla kapituluje. Trochu zaskřípala, zapérovala, ale statečně čelila jeho devadesáti sedmi kilogramům.

„Je veliká šance, že Brandt to dneska bude muset zabalit!“ dodal a zamnul si ruce. Čím déle nad tím přemýšlel, tím lepší měl náladu. „Pokud vyhraje Barzel, konečně v Německu začne vát jiný vítr!“

Když mu došlo, co řekl, opravil se: „Myslím, pak už to s Němec-kem půjde zase nahoru!“

Směr větru v doslovném slova smyslu byl pro obyvatele Main-heimu trvalé téma a nikdo si nepřál, aby se změnil napořád. Caro využila chvíli ticha, aby nakousla druhou otázku, která jí ležela na srdci: „Postaral by se Barzel o to, aby Hessendamm zase zbořili a my měli zpátky naše louky? Dneska jsme přes silnici přenesli stovky ropuch, ale předtím už jich plno rozjezdila auta.“

„Cože jste?“ Erne, její osmnáctiletý bratr, přehrával zděšení. Má-mina oduševnělá laskavost nebyla oběma starším bratrům vlastní,

vlastně ale ani tátovo příjemné, veselé vystupování. Habu se rozvalil na židli, spokojený, že se jeho malá sestra neodvratně ocitla v palebném poli. Caro ale zvedla hlavu, zatvářila se důležitě a pokračovala: „A to jenom proto, že nikdo nebral ohled na to, že se žáby chodí pářit k městskému rybníku a je jim úplně jedno, že musí přejít přes frekventovanou silnici. Slečna Narrtenová říká, že je to prostě zákon přírody, že nemůžou jinak.“

„Já se spíš divím, že tam ještě vůbec nějaké ropuchy jsou,“ podotkla Tini, „když vybetonovali potok a louku odřízli od vody.“ Zasněně zavřela oči. „Vzpomínáte, jak jsme v létě sedávali s biblickým kroužkem za jemného větříku u kořenů dubů a v hlubokých stínech nad loukou plnou kvetoucích travin tam tancovala paví očka?“

„A pamatujete si, jak jsme hledali prvosenky? Jak kouzelně v trávě zářily?“

Caro si přesně pamatovala pocit, který v ní ten pohled vyvolával.

„A když jsi pak jednu našla, připadala sis celý den jako něco víc, jako bys byla vyvolená.“

Erne a Habu současně vydali zvuk, který zněl jako potlačované vyprsknutí. „A na mechem porostlých březích potoka rostly v hustých trsech šestiprsté zázračné kapradiny.“ Erne mluvil stejným tónem jako Tini, zněl ale sarkasticky. Na první pohled působil arogantně. Až když ho člověk poznal blíž, všiml si, že z něj vychází přívětivost, síla a neochvějná čestnost.

„A na sennou rýmu si taky dobře vzpomínám,“ podotkl Habu. Mámin letmý pohled, který ani nemusel být vyloženě přísný, stačil, aby oba kluci zmlkli.

Annette Sternová se dívala z jedné dcery na druhou, prohlížela si jejich pohledné obličeje a líbilo se jí, jak hezky formulují své myšlenky.

„Očividně se jim nepovedlo těmi svými bagry rozjezdit všechny žáby. Slečna Narrtenová říká, že jsme byli odvážní, spousta lidí prý vůbec neví, jak důležité je chránit přírodu.“ Když nikdo neodpovídal, zastrčila si Caro blondatý pramen vlasů za ucho, ignorovala

znuděné pohledy bratrů sedících naproti a s očekáváním pohlédla na otce. „Takže? Nechal by ten tvůj Barzel strhnout Hessendamm a vrátil by všechno tak, jak to bylo dřív?“

Stern si odkašlal: „Můj Barzel, můj Barzel... asi ne... možná by se tam dal pro ty tvoje žáby postavit plot.“ Až pak ho napadla vhodná odpověď: „To je věc komunální politiky. Musela by ses obránit přímo na otce svojí nejlepší kamarádky. Přijde čas, kdy se zase ke kormidlu konečně dostane CDU. Socialisti už způsobili dost škod. A kromě toho by pak Schönwetter už nemohl nosit nosánek tak vysoko.“

„Philippe! Prosím!“ zašeptala jeho žena, jejíž touha po harmonii a respektujícím přístupu, kterému ji naučila křesťanská víra, utrpěla už jen tou malou škodolibou poznámkou vůči sousedovi.

„Komunální politika,“ zopakovala si Caro v duchu.

„No, když pořád tvrdohlavě odmítá stavbu naší nové výrobní haly a neudělil nám stavební povolení, nemůžeš mi mít za zlé, že o něm mluvím takhle, Annette. Absolutně nerozumí tržnímu hospodářství a je zabeďněný ve svojí ideologii. Pracovní místa, pracovní místa, pořád stejná pohádka... nikdo ze sociálních demokratů nemá nejmenší tušení, že udržení konkurenceschopnosti vede k racionalizaci.“

Děti věděly naprosto jistě, co teď bude následovat. Tini hledala pohledem pomoc u staršího bratra, který se ne úplně nezištně rozhodl podělit o svůj nejnovější nápad, aby otce odvrátil od hrozícího monologu. „Hlasování o nedůvěře budou určitě dávat v televizi.“ Když zpozoroval, že se otec chytil, pokračoval: „Můžeme se dívat společně.“

Ostatními dětmi okamžitě projel šok. Ve čtvrtek vysílání obvykle začínalo v šest hodin *Růžovým panterem*. Představa, že by se mohly dívat na televizi přes den, byla nepravděpodobná a ohromující, i když šlo o něco tak nudného, jako je politika. Každopádně to bylo o moc lepší než muset poslouchat otcovu nevyhnutelnou přednášku o hospodářském vývoji Cassady.

„Nepřichází v úvahu!“ prohlásila Annette Sternová důrazně. „Teď v klidu dojíme a pak se všichni vrhnete na domácí úkoly.“

Caro odložila příbor na kraj talíře a zavřela oči. Habu se toužebně zadíval na misky s pudinkem na kuchyňské lince. Nikdo si ale nedovolil otce přerušit, dokonce ani matka. Ten si nyní překřížil paže na hrudi a zhluboka se nadechl. Teď bude nevyhnutelně následovat alespoň desetiminutový monolog. Ani na okamžik nezapochyboval, že má plnou pozornost členů rodiny, a rozpovídal se o tom, jak zlevnit výrobu a racionalizovat ji. Tini, která už vstala, aby sklidila talíře, nařídila matka pohledem, aby si zase sedla a jako ostatní se podřídila svému osudu.

„Pro Cassadu, stejně jako pro ostatní výrobce čokolády, začaly těžké časy už koncem šedesátých let,“ začal Stern. Při řeči se nedíval na nikoho přímo, ale fixoval pohledem motiv tmavě modré holubice na svém talíři z edice Acapulco od firmy Villeroy & Boch. Nádobí si pořídili u příležitosti dokončení nové kuchyně.

„Po dohánění v poválečném období je trh poprvé nasycen. Ob-
rat klesl o devět procent a konkurenční tlak stále stoupá. Německé a zahraniční cukrářské firmy se pokouší urvat si pro sebe kousek stále menšího koláče. Ceny syrového kakaa jsou ale pořád vysoké a tlak na prodejní ceny taky stále narůstá.“

Vzal do ruky nůž a opatrně uřízl jedno vlákno roztaveného plátku sýra z křídla glazované holubice.

Caro otce poslouchala nejspíš jediná. V duchu si dělala poznámky, kolik výrazů nezná. Pokusí se je všechny zapamatovat a později najít ve slovníku. Přesto by si otce ráda vzala stranou a zeptala se, o co v tomhle hlasování o nedůvěře jde, když je v něm očividně možné svrhnout Willyho Brandta. Otec byl podivuhodně trpělivý, když se ho některé z dětí na něco ptalo, a určitě by jí to dopodrobna vysvětlil. Bylo jí ale trapné před sourozenci přiznat, že tomu nerozumí. A tatínkův monolog se za žádných okolností nesměl přerušovat.

„V hale jedna by se měla výroba specializovat na tabulky čokolády a duté figurky. V hale dva zase na pralinky, dražé, sezónní zboží a perníčky. A teď přijde to nejzásadnější.“ Zvedl hlavu a pozorně si

prohlížel každé ze svých pěti dětí. Z jeho pohledu vyzařovala neochvějná víra, že synové a dcery ve věku od sedmi do osmnácti let ho pozorně poslouchají a dokonale rozumí každému jeho slovu.

„S pomocí nových strojů je teď možné v mainheimském závodě za minutu zabalit do staniolu, pergamenového papíru a vnějšího obalu tisíc šest set tabulek čokolády. Není to naprosto úžasné?“

Když nikdo neodpovídal, sundal si brýle a začal si je ubrouskem pečlivě čistit. Přitom jim zadal matematický úkol: „Kdo z vás zvládne nejrychleji spočítat, kolik tabulek čokolády zvládneme zabalit za osmihodinovou směnu?“

Za pár vteřin zvedli do vzduchu prsty Habu a Erne.

„Nejstarší první!“ vyzval otec Erneho. O něm se říkalo, že se nejvíce podobá otci v jeho věku a je v podstatě jeho kopie.

„Sedm set šedesát osm tisíc,“ řekl.

Stern si zamnul bradu. „A co si myslíš ty, Hartmute?“

„Sedm set dvacet tisíc.“

„A jak jsi na to přišel?“

„Vycházím z toho, že stroj může mít během produkce nějakou poruchu, zasekne se papír nebo tak něco a bude trvat alespoň půl hodiny, než ho opraví. Proto jsem odečetl čtyřicet osm tisíc kusů.“

Otec vyskočil tak prudce, že se židle rozvibrovala, a nataženou dlaní ukázal na druhého syna.

„Tohle je pravý Stern! Z tebe bude jednou obchodník!“

Robustní Habu netušil, co se právě stalo, pohladil se po svém čerstvě ostříhaném sternovském ježatém účesu a zrudl. Obvykle chválu vždycky sklízel Erne a dostával i ve škole nejlepší známky.

„Christine, můžeš servírovat dezert!“

Tini, Caro a matka současně vstaly, přestože kuchyňskou službu dneska měla Tini. Všichni doufali, že je otcova přednáška u konce a budou se moci rozejít.

„Zkoušeli jste dneska zase nové druhy?“ zeptala se Tini. Caro se na ni podívala. Tini často považovali za dobromyslnou, trochu buclatou a vždy ochotnou starší sestru. Otázku však formulovala

chytře. Stále souvisela s čokoládovou, o níž se otec dnes očividně chtěl obzvlášť nadšeně bavit, ale téma se pojilo s něčím pozitivním. Všichni věděli, že ve čtvrtce se v Cassadě konají pravidelné ochutnávky, kterých se otec sice jako generální ředitel nemusí nutně účastnit, ale většinou si to zařídí tak, aby náhodou procházel kolem.

„A co bylo nejlepší, tati?“

Otec naklonil hlavu ke straně a pohlédl ke stropu s jasnými bodovými světly. V kulatém obličejí s dvojitou bradou se mu zračilo potěšení. Když se mu jemná hmota rozpouštěla na jazyku, pokaždé měl pocit, jako by to bylo poprvé.

„Nech mě přemýšlet... byly tam úplně novinky. Jedna měla příchuť směsice citrónu a pomeranče s nádechem skořice, s křupavým oplátkem. Nejlahodnější a nejjemnější mléčná čokoláda.“

„Mně nejvíce chutná klasický nugát s oříšky,“ řekl Fritzí.

„Malý nudař!“

„Nebo požitkář!“ Matka se pokusila urážku staršího bratra vůči Fritzimu zjemnit, aby malého brášku příliš nezasáhla. Zároveň využila příležitosti, aby se konečně dostala k tématu, o kterém chtěla mluvit především, a v hlase jí zaznívala obava, že by u dětí dnes mohlo zvítězit hezké počasí. „Kdo jde vlastně odpoledne do křesťanského kroužku?“

„Všichni! Neboj, mami,“ uchlácholila ji Tini hned. Každý týden vedla hodiny pro mládež a biblický kroužek evangelické církve, pravidelně brala kytaru, sourozence a někdy i sousedovy děti. Díky empatii, hezkému obličejí a jasnému altovému hlasu byla Tini oblíbenkyň všech konfirmandů. Jejímu neúnavnému nasazení a pevnému zakořenění v protestantské víře spolu s dobrými skutky pro společnost firmy Cassada a otcově oblíbenosti vděčili za to, že obyvatelé Mainheimu mluvili o rodině Sternových v podstatě jen v dobrém.

„Já mám hrozně moc domácích úkolů,“ hledala si Caro zoufale výmluvy. Úplně zapoměla, že je dneska křesťanský kroužek. „A pozítří píšeme esej.“

Představa, že by měla slunečné odpoledne strávit ve vydýchaném společenském sále a interpretovat verše z bible místo toho, aby šla na koupaliště, se jí nepříjemně melancholicky usadila v žaludku. Protože si uvědomovala, jak pozorně ji všichni sledují, nasadila výraz uvědomělé studentky. Přesto jí neuniklo, že ji všichni členové rodiny prokoukli.

„Esej by pro tebe při tvojí bujně fantazii neměla být problém!“ řekl Habu.

Všichni věděli, že první příběh napsala už v osmi letech – naivní, různé příběhy dívek od koní napodobující dílko. Až později si uvědomila, že její vyprávění postrádalo jakýkoli styl, a čtenáři se tak neměli vůbec čeho chytit.

Caro se pokoušela hrát svoji hru dál a odvětila, že má veliké literární nároky a musí nejprve nastudovat několik pracovních listů.

Habu dostal záchvat smíchu.

„Božítku, vždyť jsi ve čtvrté třídě na základce!“ zasténal Erne a protočil oči. Zachytil matčin káravý pohled. Otec mezitím vstal, na chvíli odešel z kuchyně a vrátil se s nepotíštěným plastovým sáčkem. Samozřejmě zase donesl vzorky, jako každý čtvrtek. Tabulky čokolády, které byly jako obvykle zabaleny do staniolu, aby si uchovaly aroma a měly správnou chuť a tvar. Neměly ale lesklý papírový obal se značkou a popisem druhu, papír byl prostě jen bílý bez jakéhokoli nápisu.

Caro přihlížela, jak se její sourozenci na nové druhy vrhají, přestože regály ve spíži nikdy nebyly prázdné. Ona a matka byly z rodiny jediné, kdo neměl čokoládu rád.

Ostatní – Erne, Tini, Habu, Fitzi a otec – pokušení odolali jen zřídka. Na bílé obaly se vrhlo deset rukou, členové rodiny opatrně rozbalovali šustící staniol a řešili odstín hnědé – musela to být barva tmavého sametu s matným hedvábným odleskem. Když špičkami prstů opatrně přejížděli po povrchu čokolády a opakovali otcovu větu, že čokoláda má být na dotek jako kvalitní látka, samet nebo hedvábí, Caro se pomalu postavila.

Odlamovali ze všech vzorků, přikládali si kousky k uším a znovu malý ždíbec ulomili, aby posoudili čistotu praskajícího zvuku a stav odlomeného okraje – byl čistý a hladký? Pak přišla na řadu čichová zkouška, dychtivé hlasy se bavily o druhu a množství použitého kakaa, obsahu mléka, konzistenci náplně a domýšlely se, jakou přísadu asi cítí: „Malina – citrón, karamel, oplatek nebo marcipán? Ne, likér!“

Sourozenci si strčili kousky čokolády do úst, pořádně je kousali, jak je to otec naučil, čekali, až se jim chuť rozplyne v ústech, zavřeli oči a zhluboka dýkali. Caro opatrně přisunula židli ke stolu a dávala pozor, aby nezpůsobila sebenepatrnější hluk. Teď se jim začnou všechny vůně a chutě v puse a v těle rozkládat. Tak se má čokoláda správně jíst! Od té doby, co otec před čtyřmi lety převzal vedení Cassady, se pro ně provádění tohoto rituálu stalo druhou přirozeností.

Caro hledala matčin pohled, a když zaznamenala její souhlasné přikývnutí, opustila po špičkách kuchyň.

* MINKA

Ve stejné době dobrých osmdesát metrů vzdušnou čarou od Sternových seděla rodina Schönwetterových v obýváku a dívala se na televizi. Dnes je výjimečný den. Ve výdejním okýnku mezi obývánkem a kuchyní přichystala matka malý bufet s polovinou grilovaného kuřete a hranolky z nově otevřené pobočky restauračního řetězce Wienerwald. Marc a Golo se povalovali v oranžovo-žlutě hnědě pruhovaných otáčecích křeslech a v ruce drželi kuřecí stehýnka. Minka se v bílém křesle vejčitého tvaru, o které se sourozenci od jeho pořízení neustále handrkovali, mazlila s bulteriérkou Clarou, usazenou na klíně. Matce se povedlo hádky zažehnat jen

díky přísnému systému střídání. Pan Schönwetter obsadil obvyklé místo, staré křeslo po svém otci, jehož vyřazení úspěšně zabránil a které v moderně zařízeném interiéru působilo jako pěst na oko. Obvykle v něm trůnil ve svém hnědém svetru s diamantovým vzorem, suverénně a despoticky, jak byl zvyklý z úřadu, jen v obýváku si pokládal nohy na klekačku potaženou stejnou gobelínovou látkou. Nikdy nedovolil, aby se jedlo u televize. Dneska je opravdu výjimečný den!

Neklidně poposedával na kraji těžkého křesla, kouřil jednu cigaretu za druhou a nevhodného chování dětí si nevšímal.

„Opozice začíná hlasovat!“ zazněl z televize hlas reportéra. Viděli, jak dva poslance na vozíčku sunou k volební urně.

„Přivezli je sem dokonce až z nemocnice,“ okomentoval reportér.

„Unie se taky nezastaví před ničím!“ poznamenal Schönwetter. Nervózním staccatem típl několikrát za sebou cigaretu do skleněného popelníku, nahmatal v otevřené krabičce HB cigaret další a několikrát marně otočil kolečkem na jednorázovém zapalovači. Na čele mu vyrašily krůpěje potu, obličej mu nebezpečně zrudl. Bylo na něm vidět, že je kousek buď od záchvatu vzteku, nebo nervového zhroutení.

„Přines otci oheň!“ řekla Helga Schönwetterová nejstaršímu synovi Golovi a ukázala na třesoucí se ruku, která se stále dokola pokoušela zprovoznit zapalovač, z něhož sice vyskakovaly jiskry, ale plameny se ani neukázaly. Golo odložil skoro dokonale okoušané kuřecí stehno na talíř, utřel si ruce do papírového ubrousku a přešel ke kredenci.

„Ale rychle!“ řekla matka, protože už se na manželovy marné pokusy nemohla dívat.

Kamera se zaměřila na sociálnědemokratické poslance v sále sedící skoro nezúčastněně na svých místech.

„Naopak šéf poslanecké frakce SPD Wehner doporučil svým lidem, aby se hlasování neúčastnili,“ řekl hlas televizního reportéra.

„Správně!“ křikl starosta až příliš nahlas.

„Pro vládu to vypadá špatně. Dokonce se říká, že v úřadu kancléře se už připravují na odchod.“

Schönwetter mrštil zapalovač na stůl a dlaní se pohladil po širokých kotletách. Golo mezitím prohledal šuplík a našel zápalky.

Postavil se vedle otce a škrtl mu. Když otec poprvé zhluboka potáhl, zopakoval Marc reklamní slogan, který slychávali každý večer před zprávami: „Nerozčilujte se... raději sáhněte po cigaretách HB!“

Matka povytáhla černě obtažené obočí a varovně zakroutila hlavou. Golo potlačil smích.

„Už je to tady! Všichni poslanci odhlasovali a sčítání může začít!“ ozval se znovu hlas z obrazovky. Schönwetter už nevydržel v křesle. Vyskočil a pochodoval po obýváku tam a zpět.

Minka neměla tušení, o co vlastně jde, na to byla ve svých deseti letech moc malá. Samozřejmě ale věděla, jak moc otec zbožňuje Willyho Brandta a že jeho pád by s největší pravděpodobností skončil ohňostrojem špatné nálady, která by určitě trvala déle než jen jeden den.

Rodina Schönwetterových přišla do Mainheimu po konci války ze Siebenbürgenu a Haraldův otec Velten krátce nato vstoupil do strany. Už při druhé kandidatuře na volební listině SPD byl v roce 1950 zvolen do hesenského zemského parlamentu a v roce 1952 starostou Mainheimu. Úřad zastával srdnatě až do smrti. Angažoval se především v sociální politice. Zároveň se mu díky šikovnosti a ústupkům podařilo přesvědčit podnikatele a továrny o výhodné poloze Mainheimu. Dobré železniční spojení, blízká lodní doprava, vodu přivádějící potok a do daleka se rozkládající pole s cukrovou řepou v nížině podél Mohanu se už dávno před jeho nástupem do úřadu postaraly o založení prvního cukrovaru. Tím začala industrializace Mainheimu, města, které dříve bylo vesnicí známou pěstováním růží, třeshňovými alejemi a cukrovou řepou.

Významným centrem průmyslu se ale Mainheim stal, až když do lokality přišla firma Cassada GmbH, která tam založila

čokoládovnu. Postupně se přidávaly další podniky, továrna na kartonáže, velkopekárna. I výrobní barev ve vedlejším městě chtěla rozšiřovat výrobu, hledala pozemky a pokukovala po volných plochách na protějším břehu. Velten Schönwetter byl ale natolik chytrý, že je udržel na druhém břehu Mohanu a Mainheim tak z velké míry uchránil štiplavých výparů vycházejících z jejích komínů. Nikdo přesně nevěděl, jak se mu povedlo přesvědčit sedláky a vlastníky půdy, aby svoje pozemky neprodávali. Jeho oblíbencem byla Cassada a z firmy se nakonec stal nejdůležitější zaměstnavatel regionu. V roce 1960 byl podnik s dvěma tisíci zaměstnanci největší firmou v kraji. Poptávka po pracovních silách způsobila, že populace Mainheimu stále rostla a v roce 1960 poskytlo město druhý domov prvním gastarbeitersům.

S posvěcením Veltena Schönwettera byly postaveny nové obytné čtvrti s vícepodlažními budovami, které celkový obraz města navždy změnily. Zároveň se obec rozšiřovala na západ. Mainheim byl jeho životní projekt. Velten Schönwetter a jeho schopnost přitáhnout průmysl a udržet ho stáli za rozvojem a blahobytem maloměsta. Když poté, co Velten v roce 1965 zemřel, kandidoval na jeho nástupce do úřadu Harald Schönwetter, vyhrál s většinou sedmašedesáti procent hlasů. Převzal dobře fungující soukolí s rostoucími daňovými příjmy z podnikání a množstvím dobrých skutků ze strany Cassady. Protože ho ale otec nestihl včas zasvětit, nepovedlo se mu uchopit komplikovanou síť kontaktů. Když nastoupil do úřadu, nevěděl téměř nic o velkém množství dohod, směnných vztazích, laskavostech, zprostředkovatelských dohodách a otevřených účtech, které Velten Schönwetter po léta budoval a udržoval, stejně jako mu to kdysi ještě v Siebenbürgenu ukázal jeho otec. Tam stejně jako tady platila pravidla nevytištěná na papíře, ale zaplétající se mnohem hlouběji, zakořeněná v paměti.

Harald Schönwetter chodil na gymnázium v sousedním městě, studoval práva ve Frankfurtu nad Mohanem a přivydělával si řízením taxíku. Později se přidal se k Mladým socialistům, hnutí

fungujícímu pod hlavičkou SPD, kde potkal svoji pozdější manželku, a celý život věřil, že jeho otec byl věrný výhradně socialistickým myšlenkám. Byl to uzavřený muž. Svoje myšlenky sdílel jen zřídka, pokud se nejednalo o jeho čistě sociálnědemokratické, až socialistické vhledy. Ani po sedmi letech si nechtěl připustit, že bez ústupků a dobrých podmínek pro investice ve svém městě podniky neudrží. Nejdříve odešla továrna na kartonáže, pak velkopekárna, jen Cassada zůstala.

„Liberálové očividně sází na spolehlivé kandidáty,“ vysvětloval zrovna reportér, když kamera nabídla detailní záběr na dva starší poslance, kteří postupně vhažovali do urny svoje volební lístky. „Pravděpodobně aby tak poskytli případným přeběhlíkům ze strany CDU/CSU lepší maskování.“

„Co to žvaní? Zbláznil se?!“ vykřikl Schönwetter a kopl nohou do neobsazeného křesla, které se začalo otáčet. „Jak to tak asi může vědět?“

Pak začalo sčítání. Vzduch v obýváku by se dal krájet, nejen kvůli obrovskému množství cigaret, které Schönwetter vykouřil, ale proto, že napětí začínalo být nesnesitelné. Pokud sociální demokraté prohrají, bude to jako jeho vlastní porážka. Přecházel tam a zpět po hnědě melírovaném koberci a dnes ho obzvlášť rozčilovalo, že nad Annette nevyhrál a musel souhlasit s tak extravagantním interiérovým kouskem. Golo s Marcem se začali handrkovat o dezert. Bulteriérka Clara seskočila Mince z klína, popadla okousané kuřecí stehno z Marcova talíře a utíkala s ním ke dveřím.

„Panebože!“ vykřikla matka. „Drůbeží kosti žrát nesmí! Vezměte jí to!“ Přestože psa příliš ráda neměla, nechtěla si představovat, co by jí kousky kostí mohly způsobit v jícnu. Vyděšená Minka přešla do akce a spěchala za psem, který už běžel po schodech nahoru a v jejím pokoji se schoval pod postel.

Když Minka ležela na břiše na svém koberci s vysokým vlasem a marně se pokoušela Claru vylákat zpod postele přívětivými slovy a hlazením, oznámil předseda Spolkového sněmu Kai-Uwe von

Hassel ve 13,22 výsledek. Z obýváku se ozval jásot. Ze čtyř set devadesáti šesti poslanců oprávněných hlasovat odevzdalo svůj hlas dvě stě šedesát. Dvě stě čtyřicet sedm z nich hlasovalo pro vyslovení nedůvěry a deset proti. Tři se zdrželi. Tím chyběly Barzelovi k vítězství přesně dva hlasy.

„To-ti-patří, Sterneeeee!“ zařval Schönwetter ze dveří dokořán otevřených na terasu a zdůrazňoval každou slabiku. Dal do toho všechno, aby ho Stern slyšel i v jejich sklepní kuchyni.

Ať už to bylo řevem jejího pánička, nebo proto, že ji Minka rušila při polykání kořisti, Clara v tom okamžiku vyjela po Minčině ruce. Psa samotného to tak vyděsilo, že ji okamžitě pustil, což bylo proti jeho přirozenosti. Když se bulteriér jednou zakousne, stěží ho něco přiměje, aby pustil. Přece jen byli jeho předkové angličtí bojoví psi. A pro Clarinku by bylo snadné svými silnými čelistmi rozdrtit desetileté dívce zápěstí. To malé chňapnutí bylo neškodné, spíš jí to uklouzlo. Přesto měla Minka dvě rány, na hřbetu ruky a na palci, na kterých byly jasně vidět otisky Clarčiných tesáků, a trochu z nich tekla krev.

V Mince narůstala panika. Ne proto, že by měla z Clary strach, spíš ho měla o ni. Kdyby matka viděla, co se stalo, museli by dát bulteriérku pryč, tím si byla naprosto jistá. Helga Schönwetterová byla od začátku proti tomu, aby si pořizovali bulteriéra, natož aby ho měli v domě. Její manžel koupil štěně bojového psa původně proto, aby bylo spolu s boxerkou Toxy venku v kotci, aby nebyla sama a zvířata mohla v noci běhat volně po pozemku. Pro jistotu, jak říkal. Pak ale ten růžolící trpaslík, který vypadal jako prasátko, skoro všem členům rodiny, zejména jeho dceři, tak přirostl k srdci, že už nikoho ani nenapadlo strčit ho k nesocializované Toxy za mříž.

Ale teď?

Mince bušilo srdce až v krku a rozhlížela se po pokoji. Co má dělat? Má Claru schovat někam jinam? Pes pořád ještě seděl v nejvzdálenějším koutě pod její postelí. Bude těžké ho odtamtud vylákat

a nepozorovaně vyvést z domu. Ne, je jenom jedno řešení, ona sama musí hned zmizet, aby si kousanců nikdo nevšiml. Až se vrátí, bude jednoduché vymyslet výmluvu, kde k ranám přišla.

Rychle se vyslélkla, popadla plavky, přehodila si přes rameno koupací ručník, aby zakryla ránu, a v žabkách seběhla schody. Obvykle směla odejít z domu nejdříve ve tři. Před koncem poledního klidu nemohla na sousedovy děti zvonit ani se s nimi potkat. Alespoň ve čtvrti U Koupaliště tomu tak bylo. Pak začalo volno a rodičům už bylo jedno, kde se jejich děti zdržují, s výjimkou lomových jezírek, to byl zakázaný terén. Teď bylo teprve půl druhé.

Minka ale doufala, že když hlasování dopadlo podle otcových představ, alespoň soudě podle nadšeného křiku, budou mít rodiče dost dobrou náladu. Nebo ještě lépe, že si jí vůbec nevšimnou. Natáhla krok, už byla skoro za otevřenými dveřmi do obývacího pokoje, avšak matka, která zrovna sklízela talíře, si už z dálky všimla, že má na sobě plavky.

„Chceš jít na koupaliště? Je teprve půl druhé a neměla bys chodit do vody s plným břichem!“

Všichni rodiče ve čtvrti U Koupaliště svým dětem dávali stejné varování: Nechodte do vody s plným žaludkem nebo příliš rozehrátí! Jinak půjdete ke dnu, jako byste měli v břiše kamení, nebo dostanete infarkt.

Minka zamumlala, že skoro nic nejedla, což byla pravda, a rychle vyklouzla z domovních dveří.

* CARO A MINKA

Obyvatelé čtvrti U Koupaliště byli zvyklí, že po ulici směrem k bazénu Cassada sem a tam pochodují děti v plavkách jen s ručníkem přes rameno. Dělali to všichni.

Jednosměrkou se k Mince na oranžovém kole blížil chlapec z jejich třídy, kterého neměla ráda. Markus Ebert. Když si jí všiml, pustil řídítko a se zkříženými pažemi a vlhkými vlasy projel kolem ní.

Prošla kolem kasy a zamávala manželce správce bazénu, která ji znala od malička a věděla, že má roční permanentku. Takové věci byly pro pana Schönwettera důležité: děti starosty nesměly chodit na bazén zadarmo!

Sklonila se pod bambusovou tyčí, proklouzla kolem umyvadla na nohy a vstoupila na betonovou dlažbu. Ručník si pokládala všdycky na stejnou lavičku a žabky dávala pod ni. Měla na sobě jednoduché plavky Adidas, na jejichž modré látce byly vepředu v pase našité odznaky značící, že Minka absolvovala různé plavecké testy.

Její plavecké dovednosti ověřil správce bazénu pan Knüppel osobně.

Přišla ke kraji nádrže, odkud se skákalo, a postavila se přesně vedle cedule zapuštěné do země:

Hloubka vody: 3,5 metru

Zamyšleně pozorovala úplně mokré zmuchlaný ručník, který někdo položil vedle prvního startovního bloku. Na druhé straně bazénu zahlédla dva starší kluky ze sousedství, jak běží k převlékacím kabinám. Johannes Zenker a Dirk, syn správce bazénu, patřili k nejlepším skokanům do vody z Knüppelova týmu a celý rok trénovali na vnitřním bazénu v Hofheimu.

Postavila se na bílý startovní blok s číslem 2, naklonila se dopředu, pokrčila kolena, napjala svaly a špičkami se dotkla prstů u nohou. Zrovna když se chystala skočit, se před ní z vody vynořily tmavé vlasy.

Guy Meyfahrt.

„Tak jsi nakonec dorazila! Myslel jsem, že dneska nemůžeš!“

Usmál se na ni, přívětivě a upřímně.

Minka se pomalu napřímila, posadila se na žlábkovaný betonový blok a pokoušela se nasadit pokud možno co nejvíc nezaujatý

výraz. Věděla, že táta si nepřeje, aby se s ním bavila. Když jednou u oběda zmínila, že jeho otec byl generálem jihovietnamské armády, Schönwetter dal okamžitě najevo, co si o tom myslí. Ne proto, že by měl něco proti lidem jiné barvy pleti, jiného náboženství nebo národnosti, právě naopak. Jeho rodina přece po druhé světové válce taky uprchla z Rumunska. Ať už Italové, Španělé, Řekové, nebo od konce šedesátých let taky Turci, kteří do Mainheimu přišli jako gastarbeitři – muži pracovali ve firmě Ruberus, ženy většinou v Cassadě –, všichni jsou tady srdečně vítáni. Co ale není připraven tolerovat, je politické smýšlení rodiny Meyfahrtových, které podle toho, co vyvodil z Minčina vyprávění, vedlo k jejich útěku z Vietnamu. Guyův otec vedl celý prapor proti komunistickému severu. Schönwetter byl přirozeně na straně Ho Či Mina a obětí americké intervence. Považoval za nutné se kontaktu s vrahy komunistů vyvarovat.

Nic z toho Minku nezajímalo. Otcovy pokyny a zákazy ji normálně obzvlášť neznepokojovaly.

Teď je nikdo neposlouchal, a tak se konečně mohla poddat zvědavosti a znovu se Guye zeptat na mrtvolu ve vodě. Ochotně jí odpovídal, líčil, že se po několika dnech ve vodě vytvoří na kůži mýdlovitá vrstva, držel se světle modře natřeného odtokového žlábků a díval se na ni nahoru. Vtom se vedle něj najednou vynořila z vody hlava Caro. Samozřejmě v koupací čepici! Na rozdíl od Minky vždycky dodržovala pravidla.

Caro si všimla Minky hned, co doplávala kraulařský závod s Guyem. Zamrzelo ji, že jakmile Guy Minku zpozoroval, okamžitě za ní plaval na druhou stranu bazénu. A vůbec se divila, že se tady Minka objevila, když ještě po cestě domů to vypadalo, že se jí dnes na koupaliště vůbec nechce.

„Jak to, že jsi nakonec přišla?“ zeptala se kamarádky.

„Mohla jsem odejít dřív, protože táta má dobrou náladu!“

Caro se oběma rukama zapřela o okraj bazénu a své lehké tělo bez námahy vymrštila tak vysoko, že se jí povedlo v bleskurychlé

otočce posadit. Byla stejně hubená jako Minka, ale její tělo působilo dětským dojmem.

„Má dobrou náladu? Předtím to tak ale vůbec nevypadalo!“

Minka se podívala do zarudlé a mokré tváře svojí kamarádky, jejíž rty se začínaly zbarvovat do modra a po celém těle měla husí kůži. Už musela být ve vodě nějakou dobu. Obě věděly, že paní Knüppelová s teplotou vody vždycky trochu švindluje a přidává jeden dva stupně, aby přišlo víc lidí. Dívky už dávno objevily teploměr, který teplotu vody měří. Vedle převlékárny byly šedé železné dveře vedoucí do místnosti s filtračními pumpami a tam se ukazovala skutečná teplota. Dnes měla voda osmnáct stupňů. Po hodině v bazénu byla hubená dětská těla podchlazená a trásla se.

„Jo, ale hlasování o té divné nedůvěře dopadlo dobře.“

Dopadlo dobře? Caro přemýšlela. Pokud podle Schönwettera dopadlo dobře, pak musel vyhrát Brandt. Začala litovat, že odsunula hledání významů slov *konstruktivní* a *nedůvěra vládě*. Zase ale mohla strávit nějaký čas s Guyem, vyptávat se na Vietnam a nechávat si popisovat tamní krajinu. Slyšet víc o místě, kde roste tráva a rýže z vody, těžcí buvoli se líně brodí poli, na kořenech se vyhřívají želvy, vysocí ptáci ladně balancují na jedné noze, než se náhle za řevu tisíců pelikánů zvednou do vzduchu. Na rozdíl od Minky ji zajímaly rostliny a zvířata žijící v jeho vlasti mnohem víc než válečné události. Pokud měla být upřímná, raději by ho ještě chvíli měla sama pro sebe. Podívala se na jemně se pohupující modrou vodní hladinu. V bazénu nikdo nebyl, za což mohlo roční období i denní doba. Vítr ustal a vůně čokolády se zvláště mísila s chlórými výpary.

„Tvůj Barzel prohrál,“ řekla Minka.

„Proč jako *můj* Barzel?“ bránila se Caro pobouřeně. Proč by jí měli jen tak přisuzovat politický názor jejího otce?

„O čem to vůbec mluvíte?“ zeptal se Guy. Pořád byl ve vodě a během diskuze klouzal pohledem z jedné dívky na druhou jako divák na tenisovém zápasu.

„Tomu bys nerozuměl, Guyi!“ prohlásila Minka bez rozmyslu.

Ponořil se. Dívky pozorovaly obrysy jeho těla, které pod třpytící se vodní hladinou jako obrovská ryba klouzalo ke skokanským můstkům. Co tam chce dělat? Můstky jsou zavřené a otevrou se, až bude mít Georg Knüppel čas, aby na dění z okraje bazénu osobně dohlížel. Většinou si vyhrazoval čas odpoledne, kdy to mělo cenu a chtělo si zaskákat více návštěvníků. Ti tři už ale loni cedule několikrát ignorovali a nikdy to nemělo žádné vážnější následky. Guyova hlava se najednou vynořila mezi třímetrovým můstkem a nápisem *Hloubka vody 5 metrů*.

Zatřepal hlavou s mokřými vlasy a kolem se rozletěly kapky, pak vyskočil a jedním pohybem byl z bazénu venku. Povytáhl si plavky a hbitě vyšplhal po kovovém žebříku kolem dřevěné cedule s nápisem *Vstup zakázán*.

Když se bez sebemenšího zaváhání blížil ke konci vibrujícího prkna, dívky zadržely dech. Guy se na správce bazénu stojícího vedle prázdné klouzačky u bazénku pro neplavce ani nepodíval. Zastavil se až na konci zbrusu nového profesionálního skokanského prkna Duraflex. Špičky prstů u nohou mu přečnivaly přes prkno, vyrobené z temperovaného hliníku s charakteristickým modrošedým nátěrem.

Pro zvýšení dynamiky bylo prkno perforované a očividně mělo nastavenou tak vysokou citlivost, že se celé začalo pohupovat už Guyovým oddechováním, přestože sám chlapec byl lehký. To ho překvapilo. Aby udržel rovnováhu, rozpažil ruce. Caro a Minka si rukama zastínily oči, mžouraly do slunce a bezhlasně pozorovaly, jak se mu úzký hrudník zvedá a zase klesá. Ve tváři se mu zračilo něco mezi strachem a vzdorem. Lehce se zhoupł. Ze zhoupnutí se bez jeho přičinění staly poskoky. Guy zvedl paže.

Přesně v okamžiku, kdy se ozvalo písknutí správce bazénu, se Guy odrazil. Nevyskočil trochu do výšky jako obvykle, ale příliš daleko a šikmo. Jeho tělo se zkroutilo, až připomínalo šnečí ulitu, jednou, dvakrát se přetočilo a blížilo se k okraji bazénu. Všechno se

událo strašně rychle. Neviděly to, ale musel tělem narazit do odtokového žlábků. Okamžitě šel ke dnu jako kámen. Voda se zbarvila do červena. Knüppel vyrazil, píšťalku pořád mezi zuby, a vyrážel ze sebe zuřivé trhané výkřiky. V běhu se pokoušel přetáhnout si přes hlavu svoji polokošili, ale všechno najednou se mu nedařilo.

Minka skočila šipku do vody, Caro hned za ní. Obě plavaly, co nejrychleji to šlo, střídaly kraul, prsa i splývání, aby se dostaly ke dvacet metrů vzdáleným skokanským prkům. Knüppel se z okraje bazénu taky vrhl po hlavě do vody. Polokošile nasákla vodou a zpomalovala ho. Guyovo tělo během pár vteřin dosáhlo světle modrého dna bazénu a zanechávalo za sebou rudou stopu.

Minka na místo dorazila první, pak správce bazénu, nakonec Caro. Knüppel se chtěl ponořit, košile se mu ale vzdouvala. Začal si ji přetahovat přes hlavu a jednou paží pádloval, aby se nepotopil. Životně důležité vteřiny zbytečně ubíhaly a pan Knüppel se zamořoval do košile, která se mu mezitím přilepila k tělu.

Minka a Caro se zhluboka nadechly a zacpaly si nos, aby vyrovnaly tlak.

„Počkejte!“ křikl Knüppel sípavě. „To nezvládnete!“

Obě už ale byly pod vodou, viděl jen jejich lýtko pohybující se jako nohy žab a zanechávající za sebou stopu z bublin. Obě mířily dolů do hlubiny. Okamžitě je pohltilo ticho. Caro v uších slyšela jen praskání bublinek, ostatní zvuky zněly, jako by přicházely z jiného světa. Čím blíž byla dnu, tím víc cítila, jak ji tlak obrovského množství vody svírá. Nebála se ale. Ne o sebe. Byla to známá situace. Když chtěly získat odznak pro dorostenecké plavce, potápěly se sem pro barevné gumové gumičky do vlasů mockrát. Hodiny a hodiny, pořád dokola. Loni začaly trénovat na odznak záchranáře, i když na zkoušky byly ještě moc mladé. Když se potopily, bylo to jako cesta na počátek jejich životů, tam, kde to všechno začalo, v tichu, ve vodě, pomalé pohyby. Nemluvily o tom, ale obě měly radost, že pod vodou vydrží čím dál déle, a posouvaly okamžik vymoření. Když do plic natáhly spásný doušek vzduchu až v nejzazším okamžiku, byl

to nečekaně opojný pocit, přinášel s sebou lehkou závrať. V té chvíli se v jejich tělech vyplavovaly endorfiny, to ale samozřejmě netušily. Už při běžném potápění bylo nebezpečné takhle testovat hranice, v případě potápění do hloubky se to mohlo stát osudným. Knüppel je už mockrát z bazénu vykázal. Dokonce jim na den zakázal vstup.

K bezvládnému tělu jejich spolužáka doplávaly zároveň a dorozumívaly se posunky. Každá ho vzala za jednu paži. Popadnout rychle kroužek a plavat s ním k hladině ale bylo něco úplně jiného než se tam snažit dostat lidské tělo. Minka si všimla, že se začíná dusit, jako první. Jako úder do žaludku ji zasáhla panika. Začala sebou chaoticky mrskat. Guyovu paži ale nepustila. Hubený chlapec působil, jako by byl z olova. Caro naznačila Mince, aby ho pustila, a ukázala k vodní hladině. Sebrala veškerou odvahu, přestože i ona začínala mít pocit, že jí prasknou plíce. Minka přikývla, oči plné strachu měla vytřeštěné. Nedostatek kyslíku jí omezoval vnímání. Pokud by teď omámeně otevřela pusu, dostala by se jí voda do úst a dýchací trubice a byl by konec. V tom samém okamžiku se Guyovo tělo odlepilo od země, Caro a Minka se skoro současně odrazily ode dna a téměř nadlidskou silou ho táhly za sebou ke světlu a k hladině.

Chvilé, kdy se jejich obličeje vynořily nad vodu, byla vysvobozením. Otevřely ústa, lapaly po dechu, tlačily si kyslík do plic, kuckaly, polykaly vodu, kašlaly a nedokázaly přitom ještě držet Guyovu hlavu nad vodou. Máloco je horší než pocit, že se člověk udusí. Ještě nikdy netoužily po čokoládovém vzduchu prosyceném chlórem víc. Knüppel si od nich konečně naučeným záchranářským pohybem převzal chlapcovo bezvládné tělo a rychle ho táhl k okraji bazénu. Dívky pomalu a vyčerpaně plávaly za ním. Neměly sílu, aby se z bazénu vyhouply samy, a tak se nechaly vytáhnout jedním návštěvníkem a zahradníkem.

Tam na betonu ležel Guy. Kapala z něj voda, byl bledý a nehýbal se. Rána na zátylku už přestala krváčet. Pan Knüppel ho okamžitě začal oživovat. Rytmickými pohyby dlaní chlapec stlačoval hrudník, pak mu podržel nos a dýchl do úst. Zdálo se, že ví, co dělá, a působil

klidně a rozhodně. Čím déle ale trpělivě prováděl resuscitaci bez viditelných výsledků, tím nervóznější Minka a Caro byly. Paní Knüppelová, kterou už přivolali, zabalila obě dívky do vlněné deky. Jediní tři další návštěvníci bazénu stáli s odstupem kolem zraněného a hrůza, která se jim zračila ve tvářích, dívky neuklidňovala. Přitiskly se k sobě a Minka zamumlala: „Probud' se, Guyi, prosím prober se!“

„Zavolala jsem záchranku, už by tady měla být,“ řekla paní Knüppelová a v obavách si skousla rty. Sklonila se, natáhla se po chlapcově hubeném předloktí, stiskla ho palcem a třemi prsty, zkontrolovala puls a zavrtěla hlavou. Pan Knüppel se ale nepřestával snažit. Caro uslyšela klapavý zvuk a všimla si, jak se k ní ostatní otočili. Až pak si uvědomila, že jí splašeně drkotají zuby. Pak se z dálky ozval tichý táhlý tón. Okresní nemocnice se nacházela ve vedlejší měste pěť kilometrů odtud. Chvilí potrvá, než se sem záchranka dostane. Ta věta proletěla Caro hlavou jako černý mrak, který s sebou vzal všechny naděje.

„Můžu za to já!“ mumlala Minka stěží slyšitelně a Caro ji chytila za paži a přitáhla si její ruku. „Co se ti stalo?“ zeptala se pak, když si všimla kousance.

Minka na ránu úplně zapomněla. Podívala se naběhnuté otisky Clarčiných zubů.

V té chvíli Guy zakašlal a vyletěl z něj proud vody. Napjal se a otevřel oči. Pan Knüppel bleskurychle zareagoval a přetočil ho na bok. Hubeným tělem otráasaly záchvaty kašle a Guy ze sebe dával obrovské množství vody. Když si ale dívky všimly purpurově zbarvené kůže na jeho zádech a zadní straně nohou, unkl jim výkřik. Vypadalo to, jako by utrpěl rozsáhlé popáleniny.

„Náraz do vody,“ vysvětlila paní Knüppelová. Prý to nic není, u Dirka už viděli i mnohem horší poranění kůže.

„Co myslíte, jak asi vypadá někdo, kdo skočí placáka z pětimetrové věže?“ zeptala se a vyvalila oči. „To je kůže teprve na maděru.“

Caro se do očí okamžitě vedraly slzy. Vyčerpání, napětí a strach se přetavily ve vzlykání.

„Nic takového se mu ale nestalo, kůže se zahojí, hlavně že je naživu!“ uklidňovala ji paní Knüppelová. Byla malá, zavalitá a při chůzi se kolébala sem a tam, protože měla vážné problémy s kyčlemi. Na Caro její hlas a dobrotivý obličej s povislými křeččími tvářemi působil uklidňujícím dojmem. Pak ale řekla tu osudovou větu. „Otázka je, co si bude pamatovat. Kvůli nedostatku kyslíku a nárazu...“ Paní Knüppelová sklopila oči a s ustaraným výrazem naklonila hlavu na stranu. „Teprve se uvidí, jestli bude jako před–“

Její muž se na ni podíval a hrubě ji přerušil: „Buď zticha, Erno!“

„Víš stejně dobře jako já, že asi už nebude jako dřív, když byl tak dlouho pod vodou,“ trvala jeho žena s tupou naléhavostí na svém a úplně přitom zapomněla na rozpoložení obou křehkých dívek.

Siréna se mezitím ozývala čím dál hlasitěji a nakonec utichla. Poslali ke vchodu na koupaliště jednoho z návštěvníků, aby záchranářům ukázal cestu.

Caro náznaky paní Knüppelové tak vyděsily, že si klekla, naklonila se těsně nad Guye a volala na něj jménem. Minka si dřepala na druhou stranu. Pořád ležel na boku, a tak musel trochu otočit hlavu, aby se na něj podíval. V očích měl udivený výraz, otevřel pusku a z hrdla se mu vydral skřípavý zvuk.

„Mrzí mě to!“ řekla Minka tak tiše, že ji mohl slyšet jenom on. Jeho vosková kůže se ve slunečním světle třpytila, chtěl něco říct, nadechl se, pak z něj ale najednou vyprchal všechn život a on znovu bezvládně klesl na beton.

* CLAIRE

Claire seděla ve druhé řadě v autobusu značky Volkswagen a dívala se z okna. V zemi, která se měla stát jejím novým domovem, jí přišlo všechno cizí. Krajina míhající se za okny byla rovná, nebe

mělo mléčnou barvu a okolní svět působil vybledle, ale čistě. Claire mrzla, přestože na plechovou střechu svítilo silné dubnové slunce, a jakmile na letišti ve Frankfurtu nad Mohanem nastoupili do letadla, dostali deky. Minibus jel po čtyřproudové dálnici a předjížděla ho jiná auta. Auta byla hezká, různobarevná, měla střechy a uvnitř seděl jen jeden nebo dva lidi. Řidič řekl něco v jazyce, kterému nerozuměla, a ukázal jedním směrem. Po levé ruce se do nebe tyčil nespočet vysokých komínů, ze kterých stoupal bílý a žlutý kouř. Po pravé ruce se objevily zalesněné kopce. Claire zabořila prsty do gumové okenní izolace. Zelené kopce, skoro jako doma. Pak řidič hodil blinkr, o dva stupně podřadil a autobus úzkou odbočkou vyjel z dálnice. Claire se oběma rukama pevně držela sedadla. Na křižovatce řidič prudce zabrzdil a Claire to mrštilo dopředu. Viděla, jak se po příčně vedoucí silnici prohnala s blikajícím modrým světlem na střeše a pronikavým houkáním záchranka.

Kromě Claire seděly v autobuse ještě dvě další dívky. Ta malá vedle ní byla ještě mladší než ona sama. Když si přitiskla ruce na uši a zase začala plakat, popadla ji Claire za ruku, stiskla ji, pohladila a povzbudivě na ni mluvila. Od sjezdu z dálnice projížděli krajinou se samými nízkými domy bez oken. Zatímco čekali na semaforu, prohlížela si Claire auta, která čekala v koloně před nějakou malou halou. Na jedné straně do ní vjížděly špinavé vozy, na druhé se vynořovala čistotou zářící auta. Čerstvě umytý lak se na slunci třpytil. Vedle se nacházela benzínová pumpa a šedá dlouhá budova se spoustou parkovacích míst a červenými písmeny na střeše. Byli tam taky lidé tlačící před sebou drátěné košíky plné barevných obalů a mířící ke svým autům. Pak autobus projížděl ulicí s bíle omítnutými kamennými domy s červenými střechami, které se podobaly jeden druhému. Fasády zářily, jako by byly nové. Před domy zahlédla opečovávané záhony s květinami, v mnohých barevné postavičky s červenými vysokými čepicemi, okolo nich zelené laťkové ploty. Nakonec odbočili do čtvrti, kde nebyly malé bílé domy, ale okrové vícepatrové, pak zase popojeli mezi pole osazená nízkými hnědými

plodinami. Autobus zastavil před vysokou železnou branou. Řidič vystoupil, velkým klíčem ji otevřel a dlouhou příjezdovou cestou vjel dovnitř. Na jejím konci stál kamenný dům o dost větší než všechny, které zatím viděly. I tenhle byl bílý, měl červenou taškovou střechu a spoustu oken se zelenými okenicemi. Z vysokých dveří vyšla žena v zelených šatech a seběhla po schodech dolů.

Když malé Vietnamky jedna po druhé vystupovaly ze světle modrého minibusu, zářivě se na ně usmívala, jako by měla obrovskou radost, že je vidí. První, čeho si Claire všimla, když k nim žena mířila, nebyly její žluté vlasy a modré oči. Byla to silná nasládlá vůně visící ve vzduchu, která je okamžitě zahalila jako lepkavý kabát. S každým nádechem se jim dostávala do plic a nedalo se tomu zabránit. Tři dívky se na sebe podívaly, ta malá, držící Claire za ruku, se dokonce usmála a vietnamsky zamumlala, že jsou v zemi cukrové třtiny. Žena něco řekla, ukázala na sebe a pečlivě vyslovila dvě slova: „Paní Roseová.“ Pak udělala gesto, kterým je vyzvala, aby šly za ní. Vystoupaly po schodech, v rukou svoje kufíčky a vaky, a následovaly tu hezkou paní kráčející po šedém běhounu spoustou dřevem vyložených místností. V každém pokoji, kterým prošly, něco řekla, elegantním pohybem ukázala na nábytek a očividně se jim snažila vysvětlit, co je uvnitř a k čemu se prostor využívá.

V jedné z místností stála spousta stolů a židlí a na stěně visela tabule. Tu Claire znala. Musela to být škola. V další místnosti byly seřazené dřevěné lavice a před nimi stál oltář se dvěma vysokými svíčkami zakrytý pěkným, zlatem obšitým ubrusem. Za ním visel na stěně kříž s umírajícím Kristem. Tohle Claire taky znala. To musel být kostel.

Přidala se k nim žena, podstatně silnější než paní Roseová, která na sebe otevřenou dlaní ukázala a řekla: „Paní Richardová.“ Claire pochopila, že je to její jméno. Té ženy, která měla skoro tak široká ramena jako nějaký muž. Paní Richardová dívkám hlubokým hlasem něco řekla. I její slova zněla přátelsky a na dívky se usmívala. Pak je společně vedly po měkkém koberci po schodech nahoru.

Claire ještě nikdy nešla po tolika schodech. Jedno vietnamské přísloví říká, že schody vedou trhlinou v mracích do nebe.

Vstoupily do veliké místnosti se třemi dlouhými řadami postelí rozestavenými v třímetrových rozestupech. Bílé železné rámy, hladké povlečení a polštáře z čistě bílého lnu. Na nich ležely hezké kárované vlněné deky. Mezi postelemi stály maličké noční stolky, rovněž z nabílo lakované oceli. Paní Roseová zavedla dívky dovnitř a ukázala jim, kde budou spát a že si mají nechávat kelímek se zubním kartáčkem na skříňkách. Zpod Clairiny vytáhla mělký košík vystlaný látkou z kopřivového vlákna, ukázala na její kufr a pak znovu na košík. Claire pochopila, že tam si má dávat svoje osobní věci. Pak vyzývavě poklepala dlaní na vlněnou deku, jejíž konce byly pevně zastrčené pod matrací, a naznačila všem třem děvčatům, aby se posadila.

Když poslechy, péra v postelích tiše zaskřípěla, přestože jejich drobná těla byla lehká jako husí prachové peří. Paní Roseová se posadila na postel naproti nim a předklonila se, sepjala ruce a znovu se usmála. Její rovné zuby byly stejně bílé jako trojřadý perlový náhrdelník, který měla kolem krku. Soucitně se na Claire a ostatní dívky zadívala svýma modrýma očima posazenýma daleko od sebe. Vlasy jí v jemných vlnách rámovaly oválný obličej. Claire si pomyslela, že má vlasy stejně zlaté jako květy divokých slunečnic da-qui rostoucích na rýžových polích Jižního Vietnamu. Stočila pohled od cizí ženy k oknům, za nimiž se rozkládal ovocný sad. Sluneční paprsky teď do ložnice mainheimského dětského domova dopadaly plnou silou. Vysoká okna do zahrady byla otevřená, aby se vlahý jarní vzduch mohl dostat i dovnitř. Z garnýží splývaly bílé záclony. Claire konečně ucítila, že se jí do končetin vrací teplo, přestala se bojácně krčit a narovнала záda.

Slunce by zbarvilo květiny a nekonečná pole s dozrávající rýží do sytě žluté barvy. Na deltu řeky Mekong by se položil zlatý koberec. Když tam Claire ještě žila, nedokázala si představit, že jsou někde na světě ženy, které mají přesně takovou barvu vlasů. Stejně tak

neznala ani okvětní lístky v nejjemnějších odstínech růžové, které probleskovaly z řady třešní v sadu. Claire se znovu otočila k paní Roseové. Předsevzala si, že tu milou paní nezklame, přestože uvnitř cítila jen prázdnotu a bolest.

Když se Nixon rozhodl ozbrojený konflikt se Severem „vietnamizovat“ a americká armáda se začala postupně stahovat, povolali jejího otce stejně jako všechny ostatní bojeschopné muže v roce 1969 do armádní jednotky Jižního Vietnamu ARVN. Celý život pěstoval rýži. Nasadili ho v Kambodži, kde měl ničit nepřátelské základny v džungli a snažit se přerušit Ho Či Minovu stezku. Američané poskytovali podporu jen ze vzduchu. Skoro polovina jihovietnamských vojáků, kteří vstoupili na území Laosu, byla zabita, zraněna nebo zajata. Claiřina matka, babička a bratři se stejně jako spousta jiných, kteří postrádali své otce nebo bratry, oblékli do bílého a přeživší navrátilce z fronty prosili o informace o svých blízkých. Museli své mrtvé řádně pohřbít a znát čas smrti, aby mohli zemřelé každý rok uctít. Tak se to podle buddhistických tradic slušelo. Žádné informace ale nedostali. Pak byli nuceni bezradně přihlížet, jak jim vojáci Vietkongu před očima střílí pracovní zvířata, vodní buvoly, a zapalují vesnici, aby se pomstili, protože přesně takhle se předtím chovali američtí vojáci na Severu. Skončili bez střechy nad hlavou a utekli do internačního tábora, kde její babička a bratři během pár dní v zimnicích a s drkotajícími zuby bídně zemřeli na obávanou choleru. Od té doby Claire jako by v prsou nosila tvrdý kámen, který se nezmenšoval, spíš spolu s tím, jak se její vypálená vesnice, země a kontinent vzdalovaly, čím dál víc narůstal.

Claire byla sirotek. Dvě další dívky na tom byly podobně. Pocházely z různých vesnic v deltě Mekongu, ale taky zažily defoliaci mangrovových lesů, přihlížely, jak jejich otcové a bratři odchází bojovat do Laosu a Kambodži, a jako jediné z rodiny přežily.

Paní Roseová s úsměvem mluvila dál, přestože věděla, že jí dívky nemůžou rozumět.

„Vím, že se teď cítíte osaměle a opuštěně. Že vám chybí vaše země a rodiče. Váš smutek je naprosto pochopitelný a my vám ho rozhodně nechceme vzít. Pokud ale budete věřit, jsem si jistá, že tady u nás najdete nový život. Možná dokonce lepší. Stesk musíte odložit.“

Přitom si je postupně prohlížela. Claire byla se svými deseti lety z dívek nejstarší. Měla na sobě kdysi bílou halenku s krátkými rukávy a malým stojáčkem a černou sukni ke kolenům. Byla to její školní uniforma. Černé rozcuchané vlasy dlouhé nad ramena měla spletené do volného copu, ze kterého jí kratší vlasy vyklouzávaly. V jejích hlubokých hnědých očích se od chvíle, kdy přišla o rodinu, zračil pořád stejný výraz, v němž se jasně odrážel smutek. Nedalo se s tím nic dělat. Po zaprášených tvářích jí čas od času stékaly slzy.

O deset minut později stála na stoličce v umývárně a sledovala, jak prameny jejích vlasů padají na bílou vykachlíkovanou podlahu. Černé a husté jako havraní peří. Stríhala ji ta statná žena, co je přišla pozdravit do místnosti s oltářem, a vlasy jí zastříhla naprosto přesně v úrovni brady. Paní Roseová postávala vedle a povzbudivě se na ni usmívala.

Takhle je to prý lepší. Tak se jí to líbí. Ještě ofinu.

Nato jí paní Richardová sčesala všechny vlasy dopředu, přiložila jí nad čelo dlouhou čepel nůžek, podívala se na paní Roseovou a zeptala se: „Tady?“

Paní Roseová přikývla a demonstrativně zavřela oči, aby Claire ukázala, že ji má napodobit. Claire, mžourající skrz dlouhé prameny vlasů, pochopila. Paní Richardová jí pak v půlce čela v přesné horizontální linii zastříhla ofinu a prameny ustřižených vlasů jí padaly přes nos a lechtaly na tvářích.

Potom je zavedly do komory. Na jedné straně místnosti byly police s úhledně poskládaným povlečením a na druhé tyče, na nichž visely podle velikosti seřazené zástěrové šaty. Všechny byly stejné. Paní Roseová odhadla od oka velikost každé z dívek a přidělila jim vhodný oděv. K šatům dostala každá ještě bílou halenku. U všech

dívek se trefila. Byly to světle modré šaty s kapsami a bez rukávů, na zádech měly knoflíky. Naznačily dívkám, že se mají vysvléct. Když pak před ženami stály jen ve spodním prádle, oběma se ve tváři jasně zračilo zděšení. Jak moc je vyzáblá stehna a jasně vystupující žebra dívek vyděsila, však nahlas neřekly.

„No, však my si vás zase vypapáme!“ řekla jen paní Richardová.

Jedna z dívek se zahihňala a zopakovala „vypapáme“, protože to slovo znělo hrozně zvláště.

Po koupeli pomohly paní Roseová a Richardová dívkám do halenek a zapnuly jim šaty na zádech. Když se před ně dívky postavily do řady, spokojeně si je měřily. Všechny měly stejný účes a na sobě stejné šaty.

„A jdeme na oběd!“ oznámila paní Roseová s úsměvem. Dívky přikývly – bezhlasně, protože stejně nerozuměly – a sešly po schodech do jídelny. Do výšky jednoho metru byly stěny obloženy dřevem. Na bílé stěně visel prostý kříž a zarámovaná černobílá fotografie jeptišky s bílou holubicí.

Některé dívky už seděly u stolů, většina ale ještě spořádaně stála ve frontě před pultem se skleněnou tabulí s půlkruhovým otvorem uprostřed. Za pultem seděla žena v bílém plášti, před sebou měla seznam, vedle tři různé skleněné dózy z tmavého skla, velkou bonboniéru plnou bonbonů z matně hnědé pasty a dvacet pět malých kelímků. Claire fascinovaně pozorovala, jak si šestiletá holčička před ní do úst obrátila kelímek, jako by ho chtěla vypít. Pak si do pusy vložila kousek hnědé hmoty a požitkářsky zavřela oči.

„Jak se jmenuješ? Já jsem Sigrid,“ zašeptala měkkým hlasem jedna z nejstarších dívek, která se postavila do fronty za ně, a ony se k ní otočily. Starší obyvatelka domova se usmála, ukázala na sebe a zopakovala: „Já jsem Sigrid!“ Pak ukázala na Claire a zeptala se: „A ty?“

Mezi řezáky měla malou mezírku, široký obličej s klenutým čelem byl orámovaný účesem s vlasy po bradu a krátkou ofinou a Claire si až teď všimla, že všechny dívky v řadě i ty u stolu mají

stejný sestřih. Odlišovala je jen barva vlasů a jejich kvalita. Většina měla rovné vlasy nebo vlny. A samozřejmě měly na sobě stejné šaty.

„Claire!“ řekla Claire. Bylo to první slovo, které od svého příjezdu pronesla.

„*Tu t'appelle Claire?*“ uslyšela něčí hlas a trhla sebou. Francouzsky rozuměla. Její babička ji francouzsky učila, přestože měla na období francouzské koloniální nadvlády hrozná vzpomínky. V roce 1955 ve Vietnamu skončilo století francouzské okupace, kterou mnozí nazývali krvavou invazí. Její babička ale trvala na tom, aby měla francouzské křestní jméno. Tento rozpor se jí nikdy nepovedlo Claire vysvětlit. Byla francouzským okupantům vděčná za stavbu škol a vyslání učitelů. Zároveň je ale proklínala za to, jak brutálně a panovačně se chovali. Claire věřila, že za to, že mohla chodit do školy v Cai Rang, vděčila Francouzům, přestože francouzština už se tam dávno nevyučovala.

Claire se otočila a pohlédla do usmívajícího se obličeje paní za sklem. Ještě nikdy neviděla tolik usmívajících se lidí jako tady v tomhle domě plném schodů. „*Oui, c'est mon nom,*“ odpověděla.

„*C'est un joli nom. Et moi, je m'appelle Madame Lavalette. Mon mari est Français. Bienvenue à Mainheim,*“ řekla paní v bílém plášti, s hnědými vlnitými vlasy a horním rtem ve tvaru srdce.

„*Merci!*“ odpověděla Claire.

Karin Lavalettová si všimla Clairina údivu a vysvětlila, že podle jejího jména usoudila, že bude patřit k vietnamským dětem, které se ve škole učily francouzsky.

Ve škole ne, učila mě babička, řekla Claire a klouzala pohledem přes řadu malých bílých kelímků. Doktorka Lavalettová s úsměvem potřásla hlavou a vysvětlila, že všechny nově příchozí musí nejprve vyšetřit.

„*C'est quoi?*“ zeptala se Claire a ukázala na kulatou dózu s malými bílými tabletami.

„*Des vitamines!*“ odpověděla doktorka Lavalettová a znovu se usmála. Claire se otočila k dalším Vietnamkám a přeložila, co

doktorka Lavalettová říkala. Nejmenší dívka nespokojeně mumlala, že nic nedostanou. Sigrid jí položila ruce na ramena a vedla ji dál k okýnku s výdejem jídla, aby nepřekážely ostatním, které ještě stály ve frontě za nimi.

Každé z dívek nalili do talíře velkou naběračku polévky, ve které plavala mastná oka. Claire se na Sigrid tázavě podívala.

„To je polévka z hovězí oháňky, tu máme v pondělí vždycky,“ vysvětlila Sigrid a lítostivě stiskla rty. Claire nerozuměla, a tak se předklonila, ukázala si na zadek a předvedla přitom pohyb, jako by se tahala za ocas, a udělala „búúú“. Ostatní dívky v jídelně se hlasitě zasmály. Vietnamky vypadaly vyděšeně.

„Sigrid!“ křikla paní Roseová káravě. „Jak se to chováš?“

„Omlouvám se, paní Roseová,“ řekla Sigrid, udělala pukrle a sklopila hlavu. Pak se otočila, sklonila se ke Claire a zašeptala s pohledem upřeným na talíř: „Raději sněz všechno, paní Roseová nevidí ráda, když nedojídáme.“

Claire nerozuměla ani slovo, ale došlo jí, o čem Sigrid mluví. Muselo to být buvolí maso, jiná zvířata, co by vydávala takový zvuk, neznala. Buvoli jim ale pomáhali při práci na poli, nejedli je.

Paní Roseová už seděla u jednoho ze stolů s károvaným voskovým ubrusem a pozorně si je měřila. Claire zachytila její pohled a lehce přikývla. Pak následovala Sigrid k volnému stolu a řekla ostatním Vietnamkám sedícím naproti, že mají všechno sníst.

„Kde jsou hůlky?“ zeptala se sedmiletá Huyen.

„A rýže?“ divila se šestiletá Tao.

Claire se rozhlédla a pozorovala, jak používají ten kousek kovu s prohlubní na konci ostatní. Demonstrativně se chopila lžice ležící po pravé straně talíře a odhodlaně ji ponořila do polévky. Nabrala na ni gumový kousek masa a strčila si ho do pusy. Cítila, jak jí v žaludku narůstá nevolnost a blokuje jí hrdlo. Za chvíli odpor příliš naroste a převezme kontrolu. Otevřela ústa a přitiskla jazyk na spodní čelist, aby strukturu chrupavčitého kusu masa cítila pokud možno co nejméně. Sigrid, Vietnamky, ostatní dívky

u stolu a paní Roseová se na ni dívaly a Claire cítila, že začíná dávit. Snažila se myslet na něco pěkného. Na babičku, která uměla skvěle vařit a taky vždycky upřeně pozorovala, jak ukusuje první sousto. Když dala najevo, jak moc jí jídlo chutná, věnovala jí babička skoro bezzubý úsměv. Působilo by hrozně nevděčně, kdyby zdejší jídlo odmítla. Při té myšlence se jí podařilo potlačit odpor a polknout. Do očí se jí námahou, kterou vynakládala, aby v sobě sousto udržela, draly slzy. Byla to nejodpornější věc, kterou kdy jedla, přesto se jí ale povedlo se ovládnout. Pak kývla na ostatní Vietnamky a tiše řekla, že mají sníst jen tekutinu a kousky masa nechat. Zdaleka nebyla tak sebevědomá, jak zněla, protože věděla, že pravděpodobně budou mít stejný problém jako ona. Hovězí maso nikdy nejedly a nezvládnou ho do sebe dostat. Doma mívali rýži, buď s vodním špenátem, guavou, nebo okrou. Někdy bývalo i kuřecí maso. Malé Vietnamky se zařídily podle její rady a se lžícemi jim to šlo překvapivě dobře. Když se Claire znovu podívala na paní Roseovou, všimla si, že její pohled stále ještě spočívá na ní. V očích měla něco jako tiché uznání.

V noci ležela ve své úzké posteli a nemohla usnout. Měsíc byl téměř v úplňku a záclony dovnitř propouštěly jeho jasné světlo. Jedno z oken bylo otevřené a Claire poslouchala, jak si vítr pohrává s větvemi třešní. Na vysokém stropě se jako tančící postavy zmítaly jejich stíny. Claire byla zvyklá usínat za zvuků větru a vody. Jejich dřevěnou chatrč občas otřásly poryvy tajfunu tak silně, že se bála, že latě bouři nevydrží. Babička jí vyprávěla o orkánech, které dokázaly během několika vteřin roztrhat na kusy celou vesnici a její zbytky donést až do nebes. Claire vzpomínala, jak často se k sobě tiskli, když venku hučel vítr, dovnitř skulinami profukovalo a poryvy lomcovaly dřevěnými latěmi. Jak tam všichni společně ve tmě leželi. Ona uprostřed mezi bratry a babička s matkou každá na jedné straně na rohoži. Končetiny měli propletené, jako by byli jedna bytost.

Claire otočila hlavu na stranu a podívala se k vedlejší posteli, odkud slyšela pravidelné oddechování Sigrid. Byla od ní víc než metr daleko. Dál vzadu pak začala jedna z dívek křičet, vydávala pronikavé vyděšené výkřiky. Děvčata z Vietnamu rozdělili různě po ložnici, Claire netušila proč. Raději by spala mezi nimi, i když se s nimi seznámila až po cestě.

Z přeplněného tábora, kde přebývala s dalšími lidmi bez střechy nad hlavou a sirotky, se s matkou dostaly na přeplněnou loď, která se vydala na otevřené Jihočínské moře. Stále si pamatovala zápach moči, výkalů a potu na zchátralé nákladní lodi. Téměř všichni dostali mořskou nemoc. Lidé zvraceli a ulevovali si u zábradlí nebo do kbelíků, mnoho z nich leželo celé dny bez hnutí na zrezivělé železné palubě. Spousta lidí plavbu nepřežila, Claire však ano. Když se pátého dne ráno probudila, všimla si, že je matčino tělo vedle ní ledově studené. Položila jí dva prsty ke krku, jako už tolikrát předtím, teď ale věděla, že tep neucítí. Přišla o posledního člověka, který k ní patřil, a jen ve strnulé hrůze přihlížela, jak tělo její matky hází přes palubu.

Když se před nimi v dálce vynořila Malajsie, všichni začali doufat, odyssea ale pokračovala. Museli zůstat na lodi, protože je několik dní odmítali pustit na břeh. Každé ráno se přes zábradlí do vody valila další těla, dokud na takzvané „boatpeople“ neupozornil mezinárodní tisk. Když svět obletěly snímky vyčerpaných, vyhladovělých uprchlíků, kteří jsou v nelidských podmínkách uvěznění na lodi zralé do šrotu, hesenský zemský premiér Albert Osswald se spontánně rozhodl, že jeho spolková země prvních sto uprchlíků přijme. Poslal do Malajsie svého státního tajemníka, aby z rozpadající se lodi Mai Hong vyzvedl nakonec šedesát dva uprchlíků. Když jejich letadlo z Kuala Lumpuru přistálo ve Frankfurtu nad Mohanem, netušila, proč vybrali zrovna ji a ty dvě další holky. Pod schody stál velmi vysoký muž s šedým kloboukem na hlavě, tmavou kravatou, vlajícím kabátem a deskami v rukou. Ukázal jedním směrem, načež se téměř všichni dospělí vydali k velkému

autobusu čekajícímu s nastartovaným motorem opodál. Když se za nimi chtěla vydat taky, dal muž vedoucímu skupiny strohý pokyn, kterému nerozuměla. Ten ji zastavil. O něco později přijel menší modrý autobus s bílou střechou a muži jim naznačili, že do něj mají nastoupit.

Naznačili! Co by jen dala za to, kdyby rozuměla, co říkají. Pojmy, označení, jména, jazyk. Slova vysokého muže na letišti, řidiče v tom malém autobusu, paní s perlovým náhrdelníkem, která se pořád usmívala, a slova starší dívky. Připadalo jí, že většina dětí v domě se spoustou schodů vypadá v podstatě stejně, jejich obličej od sebe skoro nemohla odlišit. Kontury se rozplývaly. Obličej Sigrid si ale zapamatovala, protože měla oči daleko od sebe a mezi vrchními řezáky měla mezíрку, stejně jako její mladší bráška.

„SIGRID,“ zkusila si jméno bezhlasně říct.

Dítě přestalo křičet a už jen pofňukávalo. Claire se přetočila na bok a železná péra v posteli tiše zaskřípala. Nedařilo se jí najít pohodlnou polohu.

Polštář! Byl měkký, ale stejně jí celý přišel nějaký divný. Ještě nikdy nespala s polštářem pod hlavou. Opatrně si ho vytáhla zpod vlasů, stiskla ho, zmáčkla, poslouchala, jak uvnitř šustí peří, a opatrně ho odložila na železný noční stolek. Prostě jen matrace s chladivým hladkým prostěradlem byla lepší. Než usnula, vroucně si přála, aby se ráno probudila a tomu cizímu jazyku rozuměla.

Hebké ruce ji hladily po obličejí tak jemně a něžně, že ještě chvilí nechala oči zavřené. Během vteřin strávených v zemi nikoho mezi spánkem a vědomím jí proletělo hlavou, v co před usnutím doufala. Její přání se splnilo: rozuměla každému slovu.

„Claire, vstávej, musíme se jít umýt!“

Nadšeně otevřela oči a pohlédla přímo do tmavých očí Huyen naklánějící se nad ní.

„Jsi nemocná?“

Claire na sobě nedala znát zklamání z toho, že nevidí německé dítě, ale Huyen, uklidnila ji a kývla na Tao, která čekala za ní. Je jí dobře, jen pozdě usnula.

Z legrace zatahala Huyen za pramen vlasů dlouhých po bradu a zeptala se děvčat, jaká byla noc.

Dobrá, ale ty polštáře jsou nějaké tlusté.

Tao ukázala za sebe. I jejich polštáře ležely na nočních stolcích vedle postele. Claire se na ně spiklenecky usmála, ukázala na svůj polštář a dvěma prsty je polechtala pod bradou. Tao se zasmála, demonstrativně zvedla ruku s kelímkem a zubním kartáčkem, zatřepala jím a rukojeť v plastovém kelímku zachrastila.

„Máš pravdu, neměly bychom přijít pozdě!“

Claire popadla z nočního stolku svůj nový kelímek se zubním kartáčkem a šla za oběma krajankami a poslední dívkou z pokoje do umývárny. Všechny mluvily nahlas jedna přes druhou, chaos tvořený jasnými hlasy, ve kterých se ani nedala identifikovat jednotlivá slova. Vypadalo to, že postup je jasně stanovený: čekaly v řadách, dokud se umyvadla neuvolnila, a když některá z dívek skončila, odstoupila doprava a další dívka zleva zaujala její místo. Působilo to jako nacvičený tanec.

Zatímco si čistila zuby, umývala si obličej hadříkem a česala vlasy, snažila se Claire zachytit alespoň střípky toho, o čem ostatní mluvily. Proč prostě nemohla začít rozumět sama od sebe, tak, jak se jí to stalo u francouzštiny? Pak několik vteřin zkoumala svůj odraz v zrcadle. Dívala se na ni jiná dívka než včera? Nevěděla, jestli je to ještě pořád Claire, teď, s těmi hladkými, po bradu střiženými vlasy.

Sigrid se postavila vedle ní a zeptala se, jak se jí spalo. Claire nerozuměla, a tak Sigrid přiložila dlaně k sobě a podepřela si jimi obličej. Claire přikývla a usmála se. Sigrid jí úsměv oplatila. Pak sešly bok po boku po schodech dolů. Nové boty s páskem přes nárt Claire trochu řezaly. Doma boty skoro nenosila. Vlastnila jen jeden pár s dírami v tenkých podrážkách. Pozorovala dřevěné obložení

na stěnách vysoké jen jeden metr a přemýšlela, k čemu asi slouží, když byly stěny tohoto domu očividně z kamene. Nad ním visely zelené tapety se vzory úponků vinné révy a drobných okvětních lístků, které vypadaly, jako by je někdo pečlivě maloval s velkou trpělivostí a zručností. Tapety se jí líbily mnohem víc než tmavá dřevěná prkna.

Sigrid na ni bez ustání mluvila a Claire se pokoušela ukládat melodii jejích slov. Němčina se vyznačovala tvrdšími, sekanějšími tóny než oba jazyky, které znala. Přemýšlela, jestli to někdy dokáže napodobit, a pohybovala rty stejně jako Sigrid.

V hale stála shrbená žena v zástěře a vytírala podlahu. Mokré kachličky klouzaly a Sigrid ukázala na skládací ceduli, kterou umístili před tu část haly, kde právě čerstvě navoskovali podlahu. Kvůli nápisu na ceduli si Claire náhle uvědomila, že tomu jazyku nejen nerozumí, ale neumí ho ani přečíst. Jak se tady má někdy vyznat? Proč vůbec doteď chodila do školy a po večerech si při svíčkách četla před chatrčí v učebnici, kterou jí půjčila učitelka?

Před snídaní poprosila paní Roseová tři Vietnamky, aby šly s ní. Klusaly za ní chodbou. Dnes měla na sobě prosté zelenomodré šaty, které jí odhalovaly kolena, a Claire fascinovaně pozorovala, jak jí zpod tenkých silonek vykukují namodralé žíly, které měly skoro stejnou barvu jako látka šatů. Pak vešly do malé místnosti, ve které stálo jen lehátko, židle a stůl. Stěny tentokrát nezdobil vzor vinné révy, byly křídově bílé, a i žena stojící zády k nim skloněná nad stolem na sobě měla bílý plášť.

„*Bonjour, Claire!*“ řekla a otočila se k nim. Kolem krku měla pověšenou stříbřitou hadici, kterou už u doktora kdysi viděla.

„*Comment ça va? Tu as bien dormi?*“

Důvěrně známé tóny Claire okamžitě pohltily a dotkly se něčeho hluboko v jejím nitru. Melodická francouzština na ni působila jako jemně spředené hedvábí, které má obchodník pověšené na své prodejní loďce a člověk si při proplouvání kolem může nechat látku proklouznout mezi prsty.